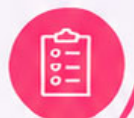

با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام حسابداری اموال و انبار پایه یازدهم فصل اول

عنوان فصل: صدور سند حسابداری خرید و بیمه اموال

از صفحه ۱ تا صفحه ۸۴ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل صدور سند حسابداری خرید و بیمه اموال آمده است.

مباحث فصل: مستندات خرید اموال، طبقه‌بندی دارایی‌ها، بهای تمام‌شده و سند خرید، بیمه اموال

تهیه‌شده در ایران توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱	صفحه ۰۳ - فعالیت - اسناد مثبته خرید دارایی ثابت	۷
۲	صفحه ۰۵ - فعالیت - نقش افراد و زمان ثبت خرید دارایی	۷
۳	صفحه ۰۵ - فعالیت کلاسی - پیش فاکتور، فاکتور، چک و مفهوم مالکیت	۸
۴	صفحه ۰۵ - فعالیت - آیین‌نامه معاملات	۸
۵	صفحه ۰۶ - فعالیت کلاسی - نمونه آیین‌نامه معاملات	۹
۶	صفحه ۰۶ - فعالیت - آگهی مناقصه و مزایده، کمیسیون معاملات	۹
۷	صفحه ۰۶ - فعالیت - فرم درخواست خرید	۱۰
۸	صفحه ۰۷ - فعالیت - موارد فرم استعلام بها	۱۱
۹	صفحه ۰۹ - فعالیت - بررسی فرم‌های استعلام بها	۱۱
۱۰	صفحه ۰۱۰ - فعالیت - مصوبه کمیسیون معاملات در اموال	۱۲
۱۱	صفحه ۰۱۱ - فعالیت - اعضای کمیسیون معاملات	۱۲
۱۲	صفحه ۰۱۲ - فعالیت - پیش فاکتور	۱۲
۱۳	صفحه ۰۱۳ - فعالیت - رسید موقت انبار	۱۳
۱۴	صفحه ۰۱۵ - فعالیت - رسید دائم و موقت انبار	۱۴

۱۵	صفحه ۱۵۰ فعالیت — رسید انبار مستقیم	۱۴
۱۶	صفحه ۱۷۰ فعالیت — فاکتور فروش	۱۵
۱۷	صفحه ۱۸۰ کار عملی ۱ — فاکتور فروش شرکت آران	۱۵
۱۸	صفحه ۱۸۰ کار عملی ۲ — ترسیم فرم‌های خرید در اکسل	۱۶
۱۹	صفحه ۱۸۰ کار عملی ۳ — تکمیل فرم‌های خرید دوربین مداربسته	۱۷
۲۰	صفحه ۲۰۰ فعالیت — سند مالکیت	۱۸
۲۱	صفحه ۲۲۰ فعالیت — گارانتی و وارانتی	۱۹
۲۲	صفحه ۲۲۰ فعالیت — آیین‌نامه‌های شرکت	۲۰
۲۳	صفحه ۲۲۰ فعالیت — سایر مستندات تحصیل دارایی	۲۰
۲۴	صفحه ۲۳۰ فعالیت — صحیح یا غلط	۲۱
۲۵	صفحه ۲۶۰ فعالیت — دارایی‌های جاری	۲۲
۲۶	صفحه ۲۷۰ فعالیت — تبدیل دارایی‌های جاری	۲۳
۲۷	صفحه ۲۷۰ فعالیت — تأثیر رخدادها بر دارایی‌های جاری	۲۴
۲۸	صفحه ۲۷۰ فعالیت — رخداد و سند دارایی‌های جاری	۲۴
۲۹	صفحه ۲۹۰ فعالیت — دارایی‌های نامشهود در باشگاه‌های ورزشی	۲۵
۳۰	صفحه ۲۹۰ فعالیت — نمونه دارایی‌های نامشهود	۲۶

۳۱	صفحه ۰۳۱ . فعالیت — نمودار طبقه‌بندی دارایی‌ها	۲۶
۳۲	صفحه ۰۳۱ . فعالیت — رخداد و سند دارایی‌های غیرجاری	۲۶
۳۳	صفحه ۰۳۲ . فعالیت — تأثیر رخدادها بر دارایی‌های غیرجاری	۲۸
۳۴	صفحه ۰۳۲ . فعالیت — طبقه‌بندی حساب‌های دارایی	۲۹
۳۵	صفحه ۰۳۴ . فعالیت — عوامل مؤثر در بهای تمام‌شده	۲۹
۳۶	صفحه ۰۳۷ . فعالیت — مخارج جاری و سرمایه‌ای	۳۰
۳۷	صفحه ۰۴۱ . فعالیت — خرید نسبی‌ی اثاثه با مالیات فقط روی اثاثه	۳۱
۳۸	صفحه ۰۴۲ . فعالیت — مخارج شرکت گاما	۳۲
۳۹	صفحه ۰۴۲ . فعالیت — خرید ساختمان فرسوده شرکت آلفا	۳۲
۴۰	صفحه ۰۴۴ . فعالیت — مفهوم مستحقات	۳۳
۴۱	صفحه ۰۴۵ . فعالیت — حساب ساختمان و زمین	۳۳
۴۲	صفحه ۰۴۵ . فعالیت — روش‌های تحصیل ساختمان	۳۴
۴۳	صفحه ۰۵۱ . فعالیت — خرید خودرو ون و لیفتراک	۳۴
۴۴	صفحه ۰۵۳ . فعالیت — گروه‌بندی اثاثه	۳۵
۴۵	صفحه ۰۵۵ . فعالیت — تأسیسات شرکت دلتا	۳۶
۴۶	صفحه ۰۵۸ . فعالیت — نمونه منابع طبیعی	۳۶

۴۷	صفحه ۰۶۶ کار عملی ۴ — جاهای خالی بهای تمام شده	۳۶
۴۸	صفحه ۰۶۶ کار عملی ۵ — طبقه بندی ۵۰ مخارج به حساب دارایی	۳۷
۴۹	صفحه ۰۶۸ کار عملی ۶ — تکمیل جدول بهای تمام شده زمین، ساختمان و ماشین آلات	۳۹
۵۰	صفحه ۰۶۹ کار عملی ۷ — بهای تمام شده ی اموال شرکت هویزه	۳۹
۵۱	صفحه ۰۷۰ کار عملی ۸ — تخریب و احداث ساختمان شرکت شلمچه	۴۱
۵۲	صفحه ۰۷۰ کار عملی ۹ — ساخت مجتمع فروشگاهی شرکت خلیج فارس	۴۲
۵۳	صفحه ۰۷۳ فعالیت — دارایی ها و خدمات غیرقابل بیمه	۴۶
۵۴	صفحه ۰۷۴ فعالیت — فواید فردی و اجتماعی بیمه	۴۷
۵۵	صفحه ۰۷۴ فعالیت — اجباری بودن بیمه ی دارایی ها	۴۷
۵۶	صفحه ۰۷۸ فعالیت — بیمه ی شخص ثالث اتومبیل شرکت	۴۷
۵۷	صفحه ۰۷۹ کار عملی ۱۰ — بیمه ی دارایی های شرکت قصر شیرین	۴۸
۵۸	صفحه ۰۷۹ کار عملی ۱۱ — ساخت دفتر تجاری شرکت طبس	۴۹
۵۹	صفحه ۰۸۰ کار عملی ۱۲ — زمین و ساختمان شرکت سوسنگرد	۵۱
۶۰	صفحه ۰۸۰ کار عملی ۱۳ — خرید ماشین آلات شرکت ابوموسی	۵۳
۶۱	صفحه ۰۸۲ تفکر کنید — مسئولیت پاسخگویی کمک حسابدار خرید اموال	۵۴
۶۲	صفحه ۰۸۲ بحث کنید — مسئولیت های کمک حسابدار خرید اموال	۵۵

اسناد مثبته مرتبط با ثبت حسابداری تحصیل دارایی ثابت چیست؟

اسناد مثبته، مدارک و مستنداتی هستند که انجام معامله را اثبات می‌کنند و مبنای صدور سند حسابداری و اعمال کنترل‌های داخلی در مورد دارایی‌های ثابت قرار می‌گیرند. مهم‌ترین آن‌ها در تحصیل دارایی ثابت عبارت‌اند از:

- برگ درخواست خرید و مصوبه‌ی مدیریت
- فرم استعلام بها و فرم بررسی استعلام بها (مصوبه‌ی کمیسیون معاملات)
- فرم سفارش خرید
- پیش فاکتور
- رسید انبار (موقت، دائم یا مستقیم) و حواله‌ی انبار
- فاکتور خرید و اسناد پرداخت (مانند چک و رسید بانکی)
- سند مالکیت و سند گارانتی دارایی

۱) در خرید و ثبت دارایی‌های ثابت، چه افراد یا واحدهایی از شرکت نقش دارند؟ ۲) حسابداران چه زمانی اقدام به ثبت خرید دارایی ثابت در دفاتر حسابداری می‌کنند؟

۱) افراد و واحدهای نقش‌آفرین

- واحد یا شخص درخواست‌کننده و مدیر آن واحد
- کارپرداز (مأمور خرید) و واحد تدارکات یا بازرگانی
- کمیسیون معاملات و بالاترین مقام شرکت (مدیرعامل)
- انباردار و واحد کنترل کیفیت
- امین اموال (جمع‌دار)
- حسابدار (دایره‌ی اموال) و مدیر مالی

۲) زمان ثبت خرید

حسابدار هنگام انتقال مالکیت دارایی به شرکت، آن را در دفاتر ثبت می‌کند. درخواست پیش‌فاکتور، صدور پیش‌فاکتور یا فاکتور و صدور چک به‌تنهایی زمان ثبت نیستند. معمولاً ثبت پس از ورود دارایی، تأیید رسید دائم و در اختیار قرار گرفتن اسناد انجام می‌شود.

۱) تصویری از پیش فاکتور، فاکتور و چک را تهیه کنید و آن‌ها را با نمونه‌های دوستان خود در کلاس مقایسه نمایید.

۲) مفهوم مالکیت را بیان کنید و مستندات انتقال آن را نام ببرید.

۱) مقایسه‌ی سه سند

سند	صادرکننده	نقش و وضعیت
پیش فاکتور	فروشنده، به درخواست خریدار	پیشنهاد فروش با مدت اعتبار؛ سند حسابداری نیست و ثبت ندارد
فاکتور	فروشنده	سند قطعی و تجاری خرید و فروش؛ مبنای ثبت حسابداری
چک	پرداخت کننده (خریدار)	ابزار پرداخت وجه؛ نشان دهنده‌ی پرداخت، نه انتقال مالکیت

نمونه‌های دانش‌آموزان در موارد مشترک (نام و نشانی طرفین، شماره و تاریخ، مبلغ) مشابه‌اند و در ظاهر و جزئیات (مانند شناسه‌ی مالیاتی یا مدت اعتبار) فرق دارند.

۲) مفهوم مالکیت

مالکیت، حق قانونی دخل و تصرف و نقل و انتقال یک مال است. مالک می‌تواند در مال خود هرگونه تصرفی که قانون منع نکرده انجام دهد. مستندات انتقال مالکیت بسته به نوع دارایی متفاوت است:

- اموال غیرمنقول (زمین و ساختمان): سند رسمی مالکیت و سند انتقال ثبت شده در دفترخانه
- وسایل نقلیه: سند مالکیت (برگ سبز) و سند انتقال
- ماشین‌آلات و اثاثه: فاکتور رسمی خرید و رسید تحویل
- اموال وارداتی: اسناد گمرکی

توشه‌ای برای موفقیت

۱) موضوع آیین‌نامه‌ی معاملات در شرکت‌ها چیست؟

۲) آیا وجود این آیین‌نامه در شرکت‌ها الزامی است؟ توضیح دهید.

۱) موضوع

آیین‌نامه‌ی معاملات مجموعه‌ی دستورالعمل‌ها و روش‌هایی است که برای هماهنگی و یکسان‌سازی و استاندارد کردن روش‌های عملیاتی شرکت، به‌ویژه در خرید و فروش دارایی‌ها و خدمات، تدوین می‌شود. حدود اختیارات، وظایف و مسئولیت‌های مدیران را در انجام انواع معاملات تعیین می‌کند.

۲) الزام

در شرکت‌ها و مؤسسات دولتی، وجود آیین‌نامه‌ی معاملات طبق مقررات الزامی است. در شرکت‌های خصوصی الزام قانونی مستقیم ندارد، ولی برای اعمال کنترل داخلی، شفافیت، رقابت‌پذیری معاملات و جلوگیری از سوءاستفاده تدوین آن ضروری و توصیه می‌شود.

۵

صفحه ۶

فعالیت کلاسی

یک نمونه آیین‌نامه‌ی معاملات را تهیه کنید و آن را با نمونه‌ی ارائه‌شده در کتاب همراه هنرجو مقایسه کنید. اکنون به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۱) در تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ی معاملات چه اشخاص یا گروه‌هایی نقش دارند؟

۲) هدف از تهیه‌ی آیین‌نامه‌ی معاملات چیست؟

۳) عناوین کلی ارائه‌شده در آیین‌نامه‌ی معاملات را ذکر کنید و هر مورد را مختصراً توضیح دهید.

۱) تدوین‌کنندگان

هیئت‌مدیره و مدیرعامل، مدیران مالی، بازرگانی و تدارکات، مشاور و واحد حقوقی و حسابرس داخلی؛ آیین‌نامه پس از تدوین به تصویب بالاترین مرجع شرکت می‌رسد.

۲) هدف

هماهنگی و یکسان‌سازی روش‌های انجام معاملات، تعیین حدود اختیارات و مسئولیت‌ها، ایجاد رقابت سالم و شفافیت، کنترل داخلی و جلوگیری از سوءاستفاده، و خرید با بهترین کیفیت و کمترین بها.

۳) عناوین کلی

- کلیات و تعاریف: دامنه‌ی اجرا و اصطلاحات به‌کاررفته
- طبقه‌بندی معاملات: بر اساس مبلغ در سه سطح جزئی، متوسط و عمده
- روش‌های انجام معامله: خرید مستقیم، استعلام بها، مناقصه و مزایده
- کمیسیون معاملات: ترکیب اعضا، وظایف و حدود اختیارات
- اختیارات و مسئولیت‌ها: حدود مجاز هر مقام در انجام معامله
- قرارداد و تضمین‌ها: شرایط انعقاد قرارداد و دریافت تضمین
- مقررات تخلف: موارد منع و جریمه‌ی تخطی از آیین‌نامه

۶

صفحه ۶

فعالیت

۱) تصویری از یک نمونه آگهی مناقصه و مزایده تهیه کنید و در مورد تفاوت‌های آن توضیح دهید.

۲) «کمیسیون معاملات» را که یکی از مواد آیین‌نامه‌ی معاملات است توضیح دهید.

۱) تفاوت مناقصه و مزایده

مورد	مناقصه	مزایده
هدف	خرید کالا، خدمات یا واگذاری کار	فروش یا واگذاری مال
آگهی‌دهنده	خریدار (کارفرما)	فروشنده
معیار انتخاب	پیشنهاد با کمترین قیمت و شرایط مناسب	پیشنهاد با بیشترین قیمت

۲) کمیسیون معاملات

کمیسیون معاملات کارگروهی است که برای اجرای اهداف آیین‌نامه‌ی معاملات تشکیل می‌شود و معمولاً از مدیرعامل، معاونان و کارشناسان شرکت تشکیل شده است. این کمیسیون مرجع صدور مجوز خرید یا انعقاد قرارداد است؛ فرم‌های استعلام را بررسی می‌کند و تأمین‌کننده را انتخاب می‌کند.

فعالیت

صفحه ۶

۷

۱) دلایل استفاده از فرم درخواست خرید چیست؟

۲) مشکلات احتمالی ناشی از استفاده نکردن از این فرم را ذکر کنید.

۱) دلایل استفاده

- نقطه‌ی شروع رسمی فرایند خرید و ثبت نیاز واحد متقاضی است
- مبنایی برای تصویب مدیریت و اختصاص اعتبار است
- امکان کنترل و پیگیری مراحل خرید را فراهم می‌کند
- مشخصات و مقدار مورد نیاز را روشن و مستند می‌کند

۲) مشکلات نبود فرم

- خریدهای غیرضروری یا بدون مجوز
- نبود مستند برای پاسخ‌گویی و حسابرسی
- اختلاف بر سر مشخصات و مقدار کالا
- ضعف کنترل داخلی و امکان سوءاستفاده

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

۸

صفحه ۷

فعالیت

سایر مواردی که امکان دارد در فرم استعلام بها نوشته شود را نام ببرید.

۱. نحوه و شرایط پرداخت مبلغ صورت حساب توسط خریدار (در کتاب آمده است)
  ۲. زمان و محل تحویل کالا یا خدمات
  ۳. مدت اعتبار قیمت پیشنهادی
  ۴. گارانتی و خدمات پس از فروش
  ۵. مشخصات فنی، کیفیت یا مارک مورد نظر
- همچنین شماره و تاریخ فرم، مالیات و عوارض و هزینه حمل نیز می تواند درج شود.

۹

صفحه ۹

فعالیت

۱) فرم های استعلام بها توسط چه شخص یا اشخاصی بررسی می شود؟
۲) در بررسی فرم استعلام بها چه مواردی مورد توجه قرار می گیرد؟

۱) بررسی کنندگان

فرم ها توسط کارگروهی به نام کمیسیون معاملات (مدیرعامل، معاونان و کارشناسان) بررسی می شود.

۲) موارد مورد توجه

- قیمت واحد و مبلغ کل پیشنهادی
- کیفیت و مشخصات کالا یا خدمات
- زمان تحویل و مدت اعتبار قیمت
- شرایط پرداخت
- گارانتی و خدمات پس از فروش
- سابقه و اعتبار تأمین کننده

نقش مصوبه‌ی کمیسیون معاملات در بخش اموال و دارایی‌های ثابت یک شرکت را بیان نمایید.

مصوبه‌ی کمیسیون معاملات به منزله‌ی مجوز اقدام به خرید یا انعقاد قرارداد است. در بخش اموال، پس از بررسی استعلام‌ها و انتخاب تأمین‌کننده‌ی مناسب، با این مصوبه خرید دارایی ثابت مجاز می‌شود و سفارش خرید صادر می‌گردد. همچنین مصوبه به‌عنوان سندی مثبت برای کنترل داخلی و پاسخ‌گویی در برابر حسابرسان نگهداری می‌شود.

- ۱) نحوه‌ی انتخاب اعضای کمیسیون معاملات به چه صورت است؟
- ۲) اعضای کمیسیون باید چه ویژگی‌های فنی و اخلاقی داشته باشند؟
- ۳) در چه مواردی مصوبه‌ی کمیسیون معاملات مورد نیاز است؟

۱) نحوه‌ی انتخاب

اعضا بر اساس آیین‌نامه‌ی معاملات و با حکم مدیرعامل یا هیئت‌مدیره از میان مدیران و کارشناسان مرتبط (مالی، فنی، بازرگانی، حقوقی) تعیین می‌شوند.

۲) ویژگی‌ها

- تخصص و تجربه‌ی فنی، مالی و حقوقی
- بی‌طرفی و نداشتن تعارض منافع
- امانت‌داری و صداقت
- رازداری در مورد قیمت‌ها و پیشنهادات

۳) موارد نیاز

در معاملات متوسط و عمده و در خرید دارایی‌های ثابت که سقف اختیار کارپرداز یا مدیر را فراتر می‌روند، همچنین در انتخاب تأمین‌کننده و انعقاد قرارداد.

- ۱) در پیش‌فاکتور، معمولاً چه مواردی درج می‌شود؟
- ۲) با تهیه‌ی دو نمونه پیش‌فاکتور، موارد مشترک آن‌ها را با پیش‌فاکتور ارائه‌شده فهرست کنید.

۳) شباهت و تفاوت پیش فاکتور با فرم استعلام بها در چیست؟

۱) موارد درج شده

- مشخصات فروشنده و خریدار (نام، نشانی، شماره اقتصادی)
- شماره و تاریخ صدور
- شرح کالا یا خدمات، تعداد و قیمت واحد
- قیمت کل، تخفیف، مالیات و عوارض
- شرایط پرداخت و تحویل
- مدت اعتبار پیش فاکتور، مهر و امضا

۲) موارد مشترک

در هر پیش فاکتور مشخصات طرفین، شرح کالا، تعداد، قیمت واحد و کل، شرایط پرداخت و تحویل و مدت اعتبار مشترک است؛ تفاوت‌ها در شکل ظاهری و جزئیات دیگر است.

۳) شباهت و تفاوت با استعلام بها

شباهت: هر دو پیش از خرید و جهت تعیین قیمت و شرایط خرید به کار می‌روند و سند حسابداری نیستند. تفاوت: فرم استعلام بها را خریدار تنظیم و برای چند تأمین‌کننده ارسال می‌کند و استاندارد خاصی ندارد؛ پیش فاکتور را فروشنده به درخواست خریدار و به نام او صادر می‌کند و شامل قیمت و شرایط فروش با تعیین مدت اعتبار است.

فعالیت

صفحه ۱۳

۱۳

۱) رسید موقت انبار چه کاربردهایی دارد؟

۲) حسابدار بعد از اطلاع از صدور رسید موقت انبار چه ثبتی انجام می‌دهد؟

۱) کاربرد

رسید موقت وقتی صادر می‌شود که صدور رسید قطعی ممکن نیست. برای کنترل مقداری و کیفی اجناس قبل از رسید دائم به کار می‌رود و نشان می‌دهد جنس به انبار رسیده و تحویل انباردار شده، ولی کیفیت یا انطباق آن با نمونه هنوز تأیید نشده است.

۲) ثبت حسابدار

رسید موقت از نظر حسابداری مبنای انجام عملیات نیست؛ بنابراین حسابدار هیچ ثبتی انجام نمی‌دهد و پس از صدور رسید دائم و تأیید اسناد، خرید را ثبت می‌کند.

۱) کاربردهای رسید دائم انبار را نام ببرید.

۲) رسید موقت و رسید دائم انبار چه تفاوت و تشابهی دارند؟

۱) کاربردها

- تأیید تحویل نهایی اجناس به انبار
- مبنای ثبت حسابداری خرید
- مبنای ثبت در کارت انبار و کنترل موجودی
- مبنای تحویل اموال به امین اموال و پلاک‌کوبی

۲) تفاوت و تشابه

تشابه: هر دو توسط انباردار تنظیم می‌شوند و ورود جنس به انبار را نشان می‌دهند. تفاوت: رسید موقت پیش از کنترل کامل کیفیت و کمیت صادر می‌شود و مبنای ثبت حسابداری نیست؛ رسید دائم پس از کنترل، تطبیق با اسناد و تأیید مقامات صادر می‌شود و مبنای ثبت حسابداری است.

۱) خصوصیات خریدهایی که در رسید انبار مستقیم درج می‌شوند چیست؟

۲) چند نمونه از دارایی‌هایی که در رسید انبار مستقیم درج می‌شود نام ببرید.

۳) آیا برای صدور رسید انبار مستقیم نیز از فرم کنترل کیفیت استفاده می‌شود؟ چرا؟

۱) خصوصیات

اجناسی که پس از خرید، مستقیماً و بدون ورود به انبار به محل مصرف تحویل داده می‌شوند؛ معمولاً حجیم یا سنگین‌اند یا باید فوری مصرف و نصب شوند.

۲) نمونه‌ها

مصالح ساختمانی، ماشین‌آلات و تجهیزات سنگین، تأسیسات.

۳) کنترل کیفیت

بله، کنترل کیفیت لازم است؛ چون جنس وارد انبار نمی‌شود، باید پیش از پذیرش نهایی کیفیت و کمیت آن در محل تحویل کنترل و تأیید شود تا خرید با مشخصات سفارش انطباق داشته باشد.

- (۱) طبق شرایط مندرج در قانون مالیات بر ارزش افزوده، فاکتور فروش باید دارای چه ویژگی‌هایی باشد؟
- (۲) چند نمونه فاکتور فروش مبتنی بر مالیات بر ارزش افزوده، مانند نمونه‌ی کتاب تهیه کنید.
- (۳) یک نمونه فاکتور فروش مخصوص ماشین‌های فروش (POS) تهیه کنید، چه تفاوتی با فاکتور کتاب دارد؟

۱) ویژگی‌های فاکتور رسمی

- نام و مشخصات فروشنده و خریدار (نشانی، شماره اقتصادی، شناسه‌ی ملی یا کد ملی)
- شماره‌ی سریال و تاریخ صدور
- شرح کالا یا خدمات، تعداد یا مقدار، قیمت واحد و مبلغ کل
- تخفیف، مبلغ مالیات و عوارض بر ارزش افزوده و مبلغ نهایی
- شرایط و نحوه‌ی پرداخت، مهر و امضای فروشنده

۲) نمونه‌ها

نمونه‌ها باید همین ستون‌ها را داشته باشند (ردیف، کد و شرح کالا، تعداد، قیمت واحد، مبلغ کل، تخفیف، مبلغ پس از تخفیف، مالیات و عوارض، جمع نهایی). یک نمونه‌ی کامل در کار عملی ۱ همین صفحه آمده است.

۳) تفاوت فاکتور POS

فاکتور دستگاه POS رسید کوچک چاپ‌شده با خلاصه‌ی اقلام و مبلغ پرداخت است و معمولاً مشخصات خریدار و جزئیات مالیاتی کامل ندارد؛ در مقابل فاکتور رسمی کتاب جدول تفصیلی، مشخصات کامل طرفین و امضا دارد.

- شرکت «آران» در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۶ اقدام به خرید اثاثه‌ی مورد نیاز از فروشگاه «بیدگل» به شرح زیر کرده است:
- (۱) صندلی گردان - مدل الندا - کد ۴، 19SG عدد به نرخ ۱,۲۵۰,۰۰۰ ریال
- (۲) میز تحریر چوبی - مدل کلاسیک - کد ۴، 12MT عدد به نرخ ۲,۷۵۰,۰۰۰ ریال
- (۳) ماشین حساب رومیزی با چاپگر - مدل CS - کد ۲، 92CC دستگاه به نرخ ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال
- برای هر عدد صندلی و میز به ترتیب ۱۰٪ و ۱۵۰,۰۰۰ ریال تخفیف تجاری نسبت به نرخ‌های فوق دریافت شده است. به کلیه‌ی مبالغ ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده اضافه شود.
- مطلوب است: تنظیم فاکتور فروش رسمی (سایر اطلاعات مورد نیاز به دلخواه تکمیل شود)

فاکتور فروش فروشگاه «بیدگل» به خریدار «شرکت آران» (تاریخ ۱۳۹۶/۶/۶؛ شماره‌ی فاکتور، نشانی و شماره‌ی اقتصادی طرفین فرضی و دلخواه است). مبالغ به ریال:

فاکتور فروش رسمی

ردیف	کد و شرح کالا	تعداد	فی	مبلغ کل	تخفیف	پس از تخفیف	% مالیات ۹	جمع
۱	صندلی گردان الندا 19SG	۴	1,250,000	5,000,000	500,000	4,500,000	405,000	4,905,000
۲	میز تحریر چوبی کلاسیک 12MT	۴	2,750,000	11,000,000	600,000	10,400,000	936,000	11,336,000
۳	ماشین حساب رومیزی با چاپگر CS 92CC	۲	7,500,000	15,000,000	0	15,000,000	1,350,000	16,350,000
	جمع کل			31,000,000	1,100,000	29,900,000	2,691,000	32,591,000

تخفیف صندلی‌ها: ۱۰٪ از ۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۰۰,۰۰۰ ریال؛ تخفیف میزها: ۴ × ۱۵۰,۰۰۰ = ۶۰۰,۰۰۰ ریال. مالیات ۹٪ بر مبلغ پس از تخفیف محاسبه شده است. مبلغ قابل پرداخت: ۳۲,۵۹۱,۰۰۰ ریال.

توشه ای برای موفقیت

کار عملی ۲

صفحه ۱۸

۱۸

با استفاده از نرم افزار اکسل برای هر یک از فرم های ذیل با اختصاص کاربرگی مجزا به نام همان فرم، یک نمونه ترسیم کنید (خریدار: شرکت تعاونی مصرف فرهنگیان کاشان):

(۱) فرم درخواست خرید (۲) فرم استعلام بها (۳) فرم بررسی استعلام بها (۴) پیش فاکتور

(۵) رسید موقت و دائم انبار (۶) فرم کنترل کیفیت اموال (۷) رسید انبار مستقیم (۸) فاکتور فروش

در هر کاربرگ نام شرکت خریدار در سرتیتر قرار می گیرد و سلول ها با ادغام، حاشیه و ترازبندی سامان می یابند. اطلاعات اصلی هر کاربرگ:

نام کاربرگ	بخش‌های اصلی فرم
فرم درخواست خرید	شماره و تاریخ، واحد درخواست‌کننده، شرح و تعداد کالا، دلیل نیاز، امضای متقاضی و مدیر واحد و مدیر مالی
فرم استعلام بها	مشخصات خریدار و کالا، مقدار، تاریخ ارائه‌ی پیشنهاد، شرایط پرداخت و تحویل، ارسال برای حداقل سه تأمین‌کننده
فرم بررسی استعلام بها	جدول مقایسه‌ی تأمین‌کنندگان (قیمت، شرایط، زمان تحویل، اعتبار قیمت)، نتیجه‌گیری، امضای اعضای کمیسیون
پیش فاکتور	مشخصات فروشنده و خریدار، اقلام، قیمت واحد و کل، مالیات، مدت اعتبار
رسید موقت و دائم انبار	شماره، تاریخ، نام تأمین‌کننده، شرح و مقدار اقلام، نوع رسید، امضای انباردار و تأییدکنندگان
فرم کنترل کیفیت اموال	مشخصات کالا، نتیجه‌ی بررسی کیفیت و مقدار، تطبیق با نمونه، امضای مسئول کنترل کیفیت
رسید انبار مستقیم	مشخصات جنس، محل مصرف تحویل‌شده، مقدار، امضای تحویل‌گیرنده و کنترل کیفیت
فاکتور فروش	مشخصات طرفین، شرح، تعداد، فی، تخفیف، مالیات، جمع نهایی

کار عملی ۳

صفحه ۱۸

۱۹

فرم‌های ترسیم‌شده در کار عملی قبل را با توجه به موارد زیر تکمیل کرده و پس از چاپ در پوشه‌ی خود بایگانی کنید:

۹۶/۳/۲ - درخواست خرید ۱۰ دستگاه دوربین شبکه‌ای HD Full، DCS، MP، 4 X60 با کد شناسایی اموال ۹۶۹ توسط واحد تأسیسات، فرم شماره‌ی ۵۸۵

۹۵/۳/۵ - ارسال فرم استعلام بها برای سه شرکت «چشم سوم»، «تیزبین» و «همیشه بیدار» طی فرم‌های شماره‌ی ۷۰۱۱۰۱ و ۷۰۱۱۰۲ و ۷۰۱۱۰۳

۹۵/۳/۱۰ - دریافت فرم‌های استعلام بها در قالب پیش فاکتور (قیمت واحد: چشم سوم ۵,۴۵۰,۰۰۰، تیزبین ۵,۱۷۷,۵۰۰، همیشه بیدار ۵,۹۹۵,۰۰۰ ریال؛ زمان تحویل: فوری؛ ۵ روز کاری، یک هفته؛ زمان اعتبار: ۱، ۳، ۵ روز؛ شرایط پرداخت: نقد و اقساط، نقدی، توافقی؛ گارانتی: یک ساله، —، ۱۸ ماهه؛ نرخ‌ها با ۶٪ مالیات و ۳٪ عوارض ارزش افزوده است)

۹۵/۳/۱۲ - تکمیل فرم بررسی استعلام بها و تصمیم‌گیری برای خرید از «چشم سوم» (فرم ۷۰۱)؛ تنظیم فرم سفارش خرید شماره‌ی ۷۰۱

۹۵/۳/۱۶ - ورود دوربین‌ها و تکمیل رسید موقت انبار به شماره‌ی ۳۲۱۰۱ و ارسال برای واحد کنترل کیفیت

۹۵/۳/۱۷ - تنظیم فرم شماره‌ی ۱۲۱ توسط واحد کنترل کیفیت و تأیید کیفی اموال با کد 01AA

۹۵/۳/۱۸ - تنظیم رسید دائم انبار شماره‌ی ۳۲۱۰۲ و تحویل به امین اموال

۹۵/۳/۲۰ - پرداخت یک‌چهارم مبلغ به فروشنده و دریافت فاکتور فروش از شرکت «چشم سوم» به تاریخ

۹۵/۳/۱۶

فرم‌ها به ترتیب تاریخ با اطلاعات زیر تکمیل می‌شوند (مشخصات خریدار و فروشنده و سایر موارد نامشخص فرضی است):

اطلاعات اصلی	فرم
متقاضی: واحد تأسیسات؛ ۱۰ دستگاه دوربین شبکه‌ای؛ کد اموال ۹۶۹	درخواست خرید (شماره‌ی ۵۸۵، ۹۶/۳/۲)
ارسال برای چشم سوم، تیزبین و همیشه بیدار	استعلام بها (۷۰۱۱۰۱ تا ۷۰۱۱۰۳، ۹۵/۳/۵)
انتخاب «چشم سوم» به دلیل تحویل فوری، پرداخت نقد و اقساط و گارانتی یک‌ساله	فرم بررسی استعلام (۷۰۱، ۹۵/۳/۱۲)
۱۰ دستگاه به قیمت واحد ۵,۴۵۰,۰۰۰ ریال، جمع ۵۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال	سفارش خرید (۷۰۱، ۹۵/۳/۱۲)
ورود ۱۰ دستگاه، ارسال برای کنترل کیفیت	رسید موقت (۳۲۱۰۱، ۹۵/۳/۱۶)
تأیید کیفی، کد 01AA	کنترل کیفیت (۱۲۱، ۹۵/۳/۱۷)
تحویل ۱۰ دستگاه به امین اموال	رسید دائم (۳۲۱۰۲، ۹۵/۳/۱۸)
پرداخت یک‌چهارم: ۱۳,۶۲۵,۰۰۰ ریال؛ فاکتور فروش به تاریخ ۹۵/۳/۱۶	پرداخت و فاکتور (۹۵/۳/۲۰)

جمع خرید: ۱۰ × ۵,۴۵۰,۰۰۰ = ۵۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال (نرخ شامل مالیات و عوارض است)؛ یک‌چهارم آن ۱۳,۶۲۵,۰۰۰ ریال و مانده‌ی ۴۰,۸۷۵,۰۰۰ ریال به صورت اقساط پرداخت می‌شود.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

توشه‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۲۰

۲۰

۱) سند مالکیت دارای چه ویژگی‌هایی است؟

۲) چند مورد از هزینه‌های دریافت سند مالکیت به تفکیک عنوان را نام ببرید؟

۳) آیا برای همه‌ی انواع دارایی‌های ثابت سند مالکیت وجود دارد؟ توضیح دهید.

۴) اگر سند مالکیت یک دارایی مفقود شود و یا در اختیار شرکت نباشد، حسابداری چه اقداماتی را باید انجام دهد؟

۱) ویژگی‌ها

سند مالکیت معمولاً از نوع اسناد رسمی و بهادار است که برای مالک حقوق و امتیازات قانونی ایجاد می‌کند و دلیل قانونی حق دخل و تصرف و نقل و انتقال برای دارنده است.

۲) هزینه‌ها

- حق الثبت و عوارض ثبتی
- حق التحریر و هزینه‌ی دفترخانه
- مالیات نقل و انتقال و عوارض شهرداری
- هزینه‌ی کارشناسی رسمی و هزینه‌ی تعویض پلاک یا انتقال سند

۳) همه‌ی دارایی‌ها

خیر؛ برای اموال ثبتی مانند زمین، ساختمان و خودرو سند مالکیت رسمی صادر می‌شود، اما برای اثاثه، تجهیزات و ماشین‌آلات معمولاً فقط فاکتور خرید مبنای اثبات مالکیت است.

۴) مفقود شدن سند

- اطلاع‌رسانی فوری به مدیر مالی و امین اموال و ثبت گزارش
- درخواست سند المثنی از مرجع صادرکننده و دادن آگهی در صورت لزوم
- نگهداری رونوشت یا تصویر سند و مدارک خرید تا دریافت المثنی
- ثبت وضعیت در پرونده‌ی دارایی و اعلام به حسابرس

فعالیت

صفحه ۲۲

۲۱

۱) وارانتي چیست؟ تفاوت آن با گارانتی را بیان کنید.

۲) مواردی که باعث می‌شود شرکت نتواند از گارانتی محصول خریداری شده استفاده نماید چیست؟

توشه‌ای برای موفقیت

۱) وارانتي و گارانتی

گارانتی تعهد فروشنده یا تولیدکننده برای رفع عیب ناشی از کیفیت نامطلوب محصول یا فرایند نامناسب عرضه، با تعمیر یا تعویض و به صورت رایگان است. وارانتي نیز تضمین عملکرد محصول در مدت معین است؛ ولی معمولاً با پرداخت هزینه یا قرارداد جداگانه ارائه می‌شود و شامل خدمات و قطعات تعریف شده در همان قرارداد است.

۲) موارد باطل کننده‌ی گارانتی

- پایان مدت گارانتی
- استفاده‌ی نادرست یا خارج از شرایط کاربری
- تعمیر یا دستکاری توسط افراد یا مراکز غیرمجاز

- ضربه، آب خوردگی و حوادث، و برداشتن یا مخدوش شدن برچسب و شماره‌ی سریال
- ارائه نکردن کارت یا سند گارانتی

فعالیت

صفحه ۲۲

۲۲

- چند نمونه از انواع آیین‌نامه‌های مورد استفاده در شرکت‌ها را نام ببرید.
- کدام یک از آیین‌نامه‌هایی که با آن‌ها آشنا شده‌اید با دارایی‌های ثابت شرکت‌ها ارتباط دارد؟

نمونه‌ها: آیین‌نامه‌ی معاملات، آیین‌نامه‌ی اموال، آیین‌نامه‌ی استخدامی، آیین‌نامه‌ی مالی، آیین‌نامه‌ی انبارداری و آیین‌نامه‌ی حقوق و دستمزد. دو آیین‌نامه‌ی «معاملات» (خرید و فروش دارایی‌ها) و «اموال» (شماره‌گذاری، تحویل و تحول، حفظ و نگهداری اموال) با دارایی‌های ثابت ارتباط دارند.

فعالیت

صفحه ۲۲

۲۳

- سایر مستندات مربوط به تهیه و تحصیل دارایی‌های ثابت را نام ببرید.
- برای هر یک از مستنداتی که نام برده‌اید یک نمونه تهیه کنید.
- مرجع صادرکننده‌ی هر یک از مستندات ارائه‌شده را ذکر کنید.

مرجع صادرکننده	مستند
واحد درخواست‌کننده	درخواست خرید
واحد تدارکات خریدار	استعلام بها
کمیسیون معاملات	مصوبه‌ی کمیسیون معاملات
فروشنده	پیش‌فاکتور و فاکتور
انباردار	رسید و حواله‌ی انبار
واحد کنترل کیفیت	فرم کنترل کیفیت
مراجع رسمی (ثبت اسناد، راهنمایی و رانندگی و ...)	سند مالکیت
فروشنده یا تولیدکننده	سند گارانتی

نمونه‌ها از فرم‌های واقعی شرکت‌ها یا الگوهای کتاب تهیه می‌شود و تصویر آن‌ها در پوشه‌ی کار نگهداری می‌گردد.

صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید:

- ۱) عدم وجود هر یک از مستندات خرید کالا نشانه‌ی ضعف در کنترل‌های داخلی شرکت است.
- ۲) آیین‌نامه‌ی معاملات ارتباطی با امور خدماتی شرکت ندارد.
- ۳) استعلام بها به صورت کتبی و لزوماً توسط واحد تدارکات انجام می‌گیرد.
- ۴) تکمیل فرم استعلام با در نظر گرفتن شرایط رقابتی بازار و حفظ کیفیت انجام خواهد شد.
- ۵) مصوبه‌ی کمیسیون معاملات، مجوزی برای اقدام به خرید یا عقد قرارداد شناخته می‌شود.
- ۶) با صدور پیش‌فاکتور، کنترلی بر روی اموال صورت می‌گیرد تا تعداد پیش‌فاکتور محدود گردد.
- ۷) با صدور رسید موقت انبار، سند حسابداری خرید صادر می‌شود و نیازی به تکمیل رسید دائم ندارد.
- ۸) صدور رسید انبار مستقیم دلالت بر وارد نشدن آن اجناس به انبار دارد.
- ۹) فاکتور خرید، توسط خریدار صادر و توسط فروشنده تأیید می‌شود.
- ۱۰) سند مالکیت دلیلی قانونی بر ایجاد حق دخل و تصرف و نقل و انتقال برای دارنده‌ی آن است.
- ۱۱) با اعطای سند گارانتی، انتقال هرگونه خطری از خریدار به فروشنده متوقف می‌شود.
- ۱۲) آیین‌نامه‌ی اموال، مسئولیت افراد را در خصوص شناسایی، نگهداری و جابه‌جایی اموال مشخص می‌کند.

ردیف	پاسخ	دلیل
۱	صحیح	مستندات خرید ابزار کنترل داخلی‌اند.
۲	غلط	تمامی معاملات از جمله خدمات مشاوره و پیمانکاری مشمول آیین‌نامه‌اند.
۳	غلط	استعلام بها گاهی شفاهی انجام می‌شود و در شرکت‌های کوچک ممکن است توسط واحد مالی و اداری انجام شود.
۴	صحیح	رقابت در قیمت و شرایط با حفظ کیفیت مدنظر است.
۵	صحیح	مصوبه به منزله‌ی مجوز خرید یا عقد قرارداد است.
۶	غلط	در پیش‌فاکتور کنترلی بر اموال صورت نمی‌گیرد.
۷	غلط	رسید موقت مبنای حسابداری نیست و رسید دائم باید تکمیل شود.
۸	صحیح	رسید مستقیم برای اجناسی است که بدون ورود به انبار به محل مصرف می‌روند.
۹	غلط	فاکتور را فروشنده صادر می‌کند؛ برای خریدار فاکتور خرید است.
۱۰	صحیح	سند مالکیت دلیل قانونی حق تصرف و انتقال است.
۱۱	غلط	گارانتی فقط تعهد رفع عیب ناشی از کیفیت یا عرضه‌ی نامناسب است، نه انتقال همه‌ی خطرهای.
۱۲	صحیح	آیین‌نامه‌ی اموال شناسایی، حفظ و نگهداری اموال را تعیین می‌کند.

- ۱) واژه‌های «تجاری» و «غیرتجاری» در طبقه‌بندی فوق به چه مفهومی می‌باشند و چه تفاوتی دارند؟
- ۲) حساب «سایر حساب‌های دریافتنی - عوارض و مالیات بر ارزش افزوده» در کدام طبقه از حساب‌های فوق قرار می‌گیرد؟ چرا؟
- ۳) حساب «موجودی ملزومات» در کدام طبقه از حساب‌های فوق منظور می‌شود؟
- ۴) تفاوت پیش‌پرداخت با علی‌الحساب را در قالب مثالی بیان کنید.
- ۵) برای هر یک از گروه حساب‌های دارایی‌های جاری، یک نمونه (نام یک حساب) را مثال بزنید.

۱) تجاری و غیرتجاری

اقدام «تجاری» از فعالیت اصلی و عادی شرکت (فروش کالا یا ارائه خدمات به مشتریان) ناشی می‌شوند، مانند حساب‌های دریافتنی از مشتریان. اقدام «غیرتجاری» از فعالیت‌های غیر اصلی ناشی می‌شوند، مانند مطالبات از کارکنان، مدیران و اشخاص وابسته یا مالیات قابل استرداد.

۲) عوارض و مالیات بر ارزش افزوده

در طبقه‌ی «دریافتنی‌های تجاری و غیرتجاری» (بخش غیرتجاری) قرار می‌گیرد؛ زیرا مطالبه‌ای از دولت (سازمان امور مالیاتی) است و به فروش به مشتری ربطی ندارد و انتظار می‌رود طی یک سال وصول یا تهاتر شود.

۳) موجودی ملزومات

در طبقه‌ی «موجودی مواد و کالا» قرار می‌گیرد.

۴) پیش‌پرداخت و علی‌الحساب

پیش‌پرداخت وجهی است که برای دریافت کالا یا خدمت معین در آینده پرداخت می‌شود و پس از دریافت، به دارایی دیگر یا هزینه تبدیل می‌شود؛ مثال: پرداخت اجاره‌ی یک ساله‌ی دفتر در ابتدای سال. علی‌الحساب وجهی است که بابت بخشی از طلب یا بدهی، قبل از تعیین مبلغ قطعی پرداخت می‌شود و پس از محاسبه‌ی مبلغ نهایی تسویه می‌گردد؛ مثال: پرداخت علی‌الحساب حقوق به کارمند که از حقوق قطعی ماه کسر می‌شود.

۵) نمونه‌ی هر گروه

گروه	نمونه حساب
موجودی نقد	صندوق، موجودی نقد - بانک
سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت	سپرده‌ی کوتاه‌مدت بانکی
دریافتنی‌های تجاری و غیرتجاری	حساب‌های دریافتنی، اسناد دریافتنی
موجودی مواد و کالا	موجودی کالا، موجودی ملزومات
پیش‌پرداخت‌ها	پیش‌پرداخت اجاره
دارایی‌های نگهداری‌شده برای فروش	تجهیزات کنارگذاری‌شده برای فروش

فعالیت

صفحه ۲۷

۲۶

با توجه به تعریف دارایی‌های جاری، جدول زیر را تکمیل کنید. (ستون‌ها: تبدیل به وجه نقد، تبدیل به دارایی‌های دیگر، تبدیل به هزینه؛ بر اثر فروش، انقضا یا مصرف)

شرح	تبدیل به وجه نقد	تبدیل به دارایی‌های دیگر	تبدیل به هزینه
۱) اسناد دریافتنی	✓		
۲) موجودی ملزومات			✓
۳) تنخواه‌گردان			✓
۴) حساب‌های دریافتنی	✓		
۵) پیش‌پرداخت اجاره			✓
۶) موجودی کالا		✓	
۷) پیش‌پرداخت خرید کالا		✓	
۸) سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت	✓		
۹) موجودی مواد		✓	
۱۰) پیش‌پرداخت بیمه			✓

توضیح: موجودی کالا با فروش به حساب دریافتنی یا نقد تبدیل می‌شود (در این جا به عنوان دارایی دیگر آمده است)؛ پیش‌پرداخت خرید کالا پس از دریافت کالا به موجودی کالا تبدیل می‌شود؛ موجودی مواد پس از مصرف در تولید به کالای ساخته شده تبدیل می‌گردد.

با تکمیل جدول زیر، تأثیر هر رخداد را بر دارایی‌های جاری نمایش دهید. (۱) سرمایه‌گذاری نقدی مالک ... (۱۱) دریافت اقساط وام کارکنان

شرح رخداد	اقدام دارایی جاری	نحوه‌ی تأثیر
(۱) سرمایه‌گذاری نقدی مالک	وجه نقد	افزایش
(۲) دریافت مطالبات ناشی از فروش نسبی کالا	وجه نقد؛ دریافتی‌های تجاری	افزایش؛ کاهش (جمع بدون تغییر)
(۳) پرداخت بدهی مالیاتی شرکت به اداره‌ی دارایی	وجه نقد	کاهش
(۴) پرداخت بدهی خرید نسبی اثاثه	وجه نقد	کاهش
(۵) پرداخت اجاره‌ی یک‌ساله‌ی دفتر مؤسسه	وجه نقد؛ پیش‌پرداخت‌ها	کاهش؛ افزایش (جمع بدون تغییر)
(۶) خرید نسبی کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده (سیستم دائمی)	موجودی کالا؛ دریافتی‌های غیرتجاری (مالیات)	افزایش؛ افزایش
(۷) فروش نسبی اثاثه‌ی مازاد	دریافتی‌های غیرتجاری	افزایش
(۸) افتتاح حساب سپرده‌ی شش‌ماهه نزد بانک ملی	وجه نقد؛ سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت	کاهش؛ افزایش (جمع بدون تغییر)
(۹) صدور چک دو‌ساله بابت خرید ماشین‌آلات	هیچ‌کدام (بدهی بلندمدت و دارایی غیرجاری)	بی‌تأثیر
(۱۰) کنارگذاری تجهیزات به منظور فروش	دارایی‌های نگهداری‌شده برای فروش	افزایش
(۱۱) دریافت اقساط وام کارکنان	وجه نقد؛ دریافتی‌های غیرتجاری	افزایش؛ کاهش (جمع بدون تغییر)

با ذکر یک مثال، چند رخداد مالی بیان کنید که در آن‌ها حساب‌های مرتبط با دارایی‌های جاری، بدهکار یا بستانکار شوند.

نمونه‌ی رخدادهای (مبالغ فرضی و به ریال):

رخداد ۱: دریافت ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از مشتری بابت مطالبات

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
موجودی نقد - بانک	20,000,000	
حساب‌های دریافتی تجاری		20,000,000
جمع	20,000,000	20,000,000

رخداد ۲: خرید نقدی ملزومات به مبلغ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
موجودی ملزومات	5,000,000	
موجودی نقد - بانک		5,000,000
جمع	5,000,000	5,000,000

رخداد ۳: پرداخت اجاره‌ی یک‌ساله به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
پیش‌پرداخت اجاره	12,000,000	
موجودی نقد - بانک		12,000,000
جمع	12,000,000	12,000,000

توشه‌ای برای موفقیت

فعالیت

صفحه ۲۹

۲۹

باشگاه‌های ورزشی هر ساله مبالغی بابت عقد قرارداد با بازیکنان مدنظر خود پرداخت می‌کنند. این وجوه در

چه حساب‌هایی ثبت و طبقه‌بندی می‌شوند؟

سایر وجوهی که طی سال و تحت عناوینی مانند پاداش پرداخت می‌شوند، چگونه طبقه‌بندی می‌شوند؟

مبالغ پرداختی برای عقد قرارداد با بازیکنان (مانند حق جذب یا انتقال) حق بهره‌برداری از خدمات بازیکن در مدت قرارداد است؛ این مبلغ در حساب «حق قرارداد بازیکنان» ثبت و در گروه دارایی‌های نامشهود با عمر مفید معین (مدت قرارداد) طبقه‌بندی می‌شود و در طول مدت قرارداد مستهلک می‌گردد.

وجوهی که طی سال به عنوان پاداش (مانند پاداش برد یا قهرمانی) پرداخت می‌شوند، منفعت آتی ایجاد نمی‌کنند و در همان دوره به عنوان هزینه شناسایی می‌شوند، نه دارایی.

فعالیت

صفحه ۲۹

۳۰

چند نمونه از حساب‌هایی را که در گروه دارایی‌های نامشهود طبقه‌بندی می‌شوند نام ببرید و تعیین نمایید عمر مفید هر کدام از آن‌ها مشخص است یا نامشخص.

حساب	عمر مفید
حق اختراع	مشخص (استهلاک پذیر)
حق تألیف	مشخص (استهلاک پذیر)
نرم افزار	مشخص (استهلاک پذیر)
سرقفلی محل کسب	نامشخص (استهلاک ناپذیر)
علامت و نام تجاری	نامشخص (استهلاک ناپذیر)
حق الامتیاز (آب، برق، گاز و ...)	نامشخص (استهلاک ناپذیر)

فعالیت

صفحه ۳۱

۳۱

نمودار روبه‌رو را تکمیل کنید. (دارایی‌ها ← جاری و غیرجاری؛ شاخه‌های غیرجاری و انواع دارایی ثابت مشهود)

- دارایی‌های جاری
- دارایی‌های غیرجاری: دریافتی‌های بلندمدت؛ سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت؛ سرمایه‌گذاری در املاک؛ دارایی‌های نامشهود (استهلاک پذیر و استهلاک ناپذیر)؛ دارایی‌های ثابت مشهود؛ سایر دارایی‌ها
- دارایی‌های ثابت مشهود: استهلاک ناپذیر (مانند زمین)؛ استهلاک پذیر (مانند ساختمان، اثاثه، ماشین‌آلات)؛ نقصان پذیر (مانند معادن و جنگل‌ها)

فعالیت

صفحه ۳۱

۳۲

با ذکر یک مثال، چند رخداد مالی بیان کنید که در آن‌ها حساب‌های مرتبط با دارایی‌های غیرجاری، بدهکار یا بستانکار شوند.

سند حسابداری مربوط به رخدادهای مذکور را تنظیم کنید.

نمونه‌ی رخدادهای (مبالغ فرضی و به ریال):

رخداد ۱: خرید نقدی ماشین‌آلات به مبلغ ۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
ماشین‌آلات	180,000,000	
موجودی نقد - بانک		180,000,000
جمع	180,000,000	180,000,000

رخداد ۲: خرید نسیمی ساختمانی به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
ساختمان	400,000,000	
سایر حساب‌های پرداختی		400,000,000
جمع	400,000,000	400,000,000

رخداد ۳: افتتاح سپرده‌ی سه‌ساله نزد بانک مسکن به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	30,000,000	
موجودی نقد - بانک		30,000,000
جمع	30,000,000	30,000,000

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

تأثیر رخدادهای زیر را بر دارایی‌های غیرجاری در قالب جدول زیر تکمیل کنید.

تأثیر	اقدام دارایی غیرجاری	شرح رخداد
افزایش	دارایی ثابت مشهود	(۱) سرمایه‌گذاری غیرنقدی مالک در قالب اختصاص زمین
کاهش	دریافتی‌های بلندمدت	(۲) دریافت مطالبات ناشی از فروش نسبی ساختمانی
کاهش	دارایی نامشهود	(۳) دریافت وجه بابت واگذاری سرقفلی محل کسب
بی‌تأثیر	—	(۴) پرداخت بدهی خرید نسبی اثاثه
افزایش	دریافتی‌های بلندمدت	(۵) صدور چک بابت اعطای وام قرض‌الحسنه بلندمدت به مدیران
افزایش	سرمایه‌گذاری در املاک	(۶) صدور چک بابت خرید املاک به قصد ایجاد منافع آتی
کاهش	دارایی ثابت مشهود	(۷) فروش نقدی اثاثه‌های مازاد
افزایش	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت	(۸) افتتاح حساب سپرده‌ی سه‌ساله نزد بانک مسکن
افزایش	سایر دارایی‌ها	(۹) خرید زمین به منظور توسعه‌ی ساختمان شرکت
بی‌تأثیر	— (موجودی کالا؛ جاری)	(۱۰) خرید نسبی تجهیزات به منظور فروش
افزایش	سایر دارایی‌ها	(۱۱) سپرده نزد صندوق دادگستری
افزایش	دارایی ثابت مشهود (پیش‌پرداخت سرمایه‌ای)	(۱۲) پیش‌پرداخت خرید ماشین‌آلات
کاهش	سایر دارایی‌ها	(۱۳) رفع مسدودی وجوه بانکی

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

با توجه به طبقه‌بندی دارایی‌ها، جدول زیر را تکمیل کنید. (ماهیت: مشهود، نامشهود؛ کاهش ارزش: استهلاک‌پذیر، استهلاک‌ناپذیر، نقصان‌پذیر)

نام حساب	ماهیت	کاهش ارزش
(۱) اثاثه	مشهود	استهلاک‌پذیر
(۲) سرقتی محل کسب	نامشهود	استهلاک‌ناپذیر
(۳) مراتع و جنگل‌ها	مشهود	نقصان‌پذیر
(۴) ماشین‌آلات	مشهود	استهلاک‌پذیر
(۵) حق تألیف	نامشهود	استهلاک‌پذیر
(۶) معدن زغال سنگ	مشهود	نقصان‌پذیر
(۷) زمین	مشهود	استهلاک‌ناپذیر
(۸) علامت و نام تجاری	نامشهود	استهلاک‌ناپذیر
(۹) وسایط نقلیه	مشهود	استهلاک‌پذیر
(۱۰) نرم‌افزارهای حسابداری	نامشهود	استهلاک‌پذیر
(۱۱) ساختمان	مشهود	استهلاک‌پذیر
(۱۲) حق اختراع	نامشهود	استهلاک‌پذیر

عوامل مؤثر در تعیین بهای تمام‌شده دارایی‌های ثابت را نام ببرید.

- قیمت خرید نقد (پس از کسر تخفیف‌های تجاری و نقدی)
- هزینه‌های ساخت و کمیسیون خرید
- هزینه‌های ثبتی نقل و انتقال مالکیت
- حقوق گمرکی و عوارض دولتی غیرقابل استرداد
- هزینه‌های بارگیری، حمل و نقل و بیمه تا محل استفاده
- نصب، مونتاژ و راه‌اندازی
- مخارج دوره‌ی بهره‌برداری آزمایشی (پس از کسر عواید حاصل)

یک نمونه آیین نامه یا دستورالعمل مخارج جاری و سرمایه ای تهیه کنید و با توجه به آن، جدول زیر را تکمیل کنید.

مخارج جاری	مخارج سرمایه ای	شرح مخارج
✓		۱) روغن کاری ماشین آلات
	✓	۲) مالیات ارزش افزوده ی غیرقابل استرداد خرید اثاثه
	✓	۳) افزودن یک خط تولید به ماشین آلات
✓		۴) تعویض قطعات جزئی و کم اهمیت
	✓	۵) حمل و نقل اولیه
✓		۶) نظافت ساختمان
	✓	۷) ایزوگام ساختمان
	✓	۸) تعمیر اساسی
✓		۹) تعویض لاستیک خودرو
	✓	۱۰) نصب آسانسور در ساختمان

ملاک: مخارجی که ظرفیت، عمر مفید یا کیفیت دارایی را به طور اساسی افزایش می دهند یا برای آماده کردن دارایی لازم اند، سرمایه ای اند؛ مخارج نگهداری و تعمیرات جزئی جاری و هزینه ی دوره اند. ایزوگام در صورتی که عمر مفید ساختمان را افزایش دهد سرمایه ای است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

اگر در مثال فوق (شرکت تجریش)، فقط اثاثه مشمول مالیات شود و هزینه حمل، مربوط به جابه جایی داخل شهر فرض شده و مشمول مالیات نباشد، سند حسابداری خرید نسیه‌ی اثاثه و پرداخت هزینه‌ی حمل را صادر کنید.

سند ۱۳۹۶/۷/۱ - خرید نسیه‌ی اثاثه و پرداخت نقدی هزینه‌ی حمل آن

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
اثاثه و منصوبات	26,000,000	
هزینه‌ی مالی	1,000,000	
سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	2,250,000	
سایر حساب‌های پرداختنی - جماران		27,250,000
موجودی نقد - بانک		2,000,000
جمع: بیست و نه میلیون و دویست و پنجاه هزار ریال	29,250,000	29,250,000

مالیات ۹٪ فقط بر بهای اثاثه محاسبه می‌شود: $۲۵,۰۰۰,۰۰۰ \times ۹\% = ۲,۲۵۰,۰۰۰$ ریال؛ بدهی به جماران $۲۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۲۵۰,۰۰۰ = ۲۷,۲۵۰,۰۰۰$ ریال. اثاثه به قیمت نقدی (۲۴,۰۰۰,۰۰۰) به علاوه‌ی هزینه‌ی حمل (۲,۰۰۰,۰۰۰) و اختلاف قیمت نسیه و نقد (۱,۰۰۰,۰۰۰) هزینه‌ی مالی است.

شرکت گاما در آبان ماه ۱۳۹۶ پرداخت‌هایی به شرح جدول زیر انجام داده است. به نظر شما هر کدام از آن‌ها در چه حساب یا حساب‌هایی ثبت می‌شود؟

شرح مخارج	حساب مربوطه
۱) کارمزد به بنگاه معاملات مسکن	زمین
۲) تعویض لوله‌کشی ساختمان خریداری شده	ساختمان (مخارج سرمایه‌ای قبل از بهره‌برداری)
۳) خرید آهن‌آلات مربوط به ساخت کارگاه	ساختمان و تأسیسات
۴) احداث پارکینگ برای کارخانه	مستحدثات در زمین
۵) حمل ماشین‌آلات خریداری شده از بندر تا کارخانه	ماشین‌آلات
۶) خرید میز و صندلی	اثاثه و منصوبات
۷) شماره‌گذاری خودروی خریداری شده در مناقصه‌ی دولتی	وسایط نقلیه
۸) نصب شופاژ	ساختمان و تأسیسات
۹) تخریب ساختمان فرسوده‌ی خریداری شده	زمین
۱۰) پیش‌پرداخت خرید ابزار و لوازم فنی	پیش‌پرداخت‌های سرمایه‌ای

شرکت آلفا به منظور توسعه‌ی بخش تولیدی خود نسبت به خرید ساختمانی فرسوده اقدام نموده است. به نظر شما هزینه‌های مربوط به خرید و نقل و انتقال آن در چه حساب یا حساب‌هایی ثبت می‌شود؟

نوشته‌ای برای موفقیت

چون ساختمان فرسوده برای تخریب و احداث ساختمان جدید خریداری شده، ارزش اصلی آن زمین است. بنابراین بهای خرید، هزینه‌های نقل و انتقال (کارمزد دلال، حق ثبت، حق التحریر، مالیات غیرقابل استرداد) و هزینه‌ی تخریب (پس از کسر عواید فروش مصالح) به حساب «زمین» منظور می‌شود. در صورتی که ساختمان قابل استفاده باشد، بهای آن بین زمین و ساختمان تسهیم می‌گردد.

معنی و مفهوم واژه‌ی «مستحدثات» چیست و دربرگیرنده‌ی چه اقلامی و با چه کاربردی است؟

«مستحدثات» یعنی چیزهای نو ساخته و تازه ایجادشده. در حسابداری «مستحدثات در زمین» دارایی‌هایی است که برای حفاظت و محصور کردن زمین، ایجاد محوطه برای استفاده‌ی بهینه از ساختمان‌ها و تأسیسات، ایجاد فضای سبز و تسهیل رفت‌وآمد در محوطه‌ی در تصرف شرکت ایجاد می‌شوند؛ جاده‌ها و راه‌های عمومی شامل آن نیست.

- نرده و دیوار اطراف زمین
  - آسفالت محوطه، مسیر ماشین‌رو و جاده‌ی دسترسی تحت تملک شرکت
  - پرچین، پیاده‌روسازی و احداث پارکینگ
  - ایجاد فضای سبز و منظره‌سازی
- این دارایی‌ها عمر محدود دارند؛ بنابراین بهای تمام‌شده‌ی آن‌ها در طی عمر مفیدشان مستهلک می‌شود و جزو بهای زمین نیست.

- ۱) آیا ایجاد حساب «ساختمان» در شرکت‌ها مستلزم وجود حساب «زمین» است؟
- ۲) شرکتی که اقدام به خرید یک واحد آپارتمانی نموده است این خرید را در چه حسابی ثبت می‌کند؟

۱) ارتباط حساب ساختمان و زمین

خیر؛ ایجاد حساب ساختمان لزوماً مستلزم وجود حساب زمین نیست. شرکت می‌تواند ساختمانی را در زمین دیگری (مثلاً اجاره‌ای) بسازد یا واحدی از یک ساختمان بخرد که سهم زمین آن جدا از واحد قابل شناسایی نیست.

۲) خرید واحد آپارتمانی

در حساب «ساختمان» ثبت می‌شود؛ زیرا آپارتمان بنایی است که بهای آن (همراه سهم مشاعی از زمین) یکجا پرداخت می‌شود و جداسازی سهم زمین معمولاً ممکن یا ضروری نیست. در صورت امکان تفکیک، سهم زمین به حساب زمین منظور می‌گردد.

شرکت‌ها در صورتی که قصد اجاره‌ی ساختمان را نداشته باشند و هدف آن‌ها مالکیت ساختمان باشد از چه روش‌هایی اقدام به تحصیل ساختمان می‌کنند؟

- خرید ساختمان (نقد، نسیه یا اقساطی)
- ساخت ساختمان توسط خود شرکت (به صورت امانی)
- ساخت ساختمان از طریق انعقاد قرارداد با پیمانکار
- دریافت ساختمان از راه‌هایی مانند معاوضه، اهدا یا مشارکت در ساخت

شرکت «بتا» در مهرماه سال جاری نسبت به خرید یک دستگاه خودرو «ون» و یک دستگاه لیفتراک اقدام نموده است، هر یک از آن‌ها در چه حسابی ثبت می‌شوند؟

خودروی «ون» ابزار حمل بار و مسافر است و در حساب «وسایط نقلیه» ثبت می‌شود. لیفتراک وسیله‌ای برای جابه‌جایی کالا در فرایند عملیاتی انبار و کارخانه است و در حوزه‌ی تعریف ماشین‌آلات قرار می‌گیرد؛ بنابراین در حساب «ماشین‌آلات و تجهیزات» ثبت می‌شود. تعریف کتاب «وسایل قابل حرکت برای حمل بار یا مسافر» را به جز وسایلی که در تعریف ماشین‌آلات می‌گنجند، وسایط نقلیه می‌داند.

شرکتی اثاثه‌ی خود را در هفت گروه (ماشین‌های اداری، لوازم الکترونیکی، لوازم خانگی و آشپزخانه، مبلمان اداری و خانگی، لوازم مخابراتی، وسایل ورزشی، وسایل پزشکی) طبقه‌بندی نموده است. به نظر شما هر یک از اثاثه باید در کدام گروه طبقه‌بندی شود؟

شرح اثاثه	گروه
(۱) دستگاه‌های فتوکپی و تکثیر	ماشین‌های اداری
(۲) بارکدخوان	ماشین‌های اداری
(۳) دوربین عکاسی و فیلمبرداری	لوازم الکترونیکی
(۴) یخچال و فریزر	لوازم خانگی و آشپزخانه
(۵) کمد‌ها و فایل‌ها	مبلمان اداری و خانگی
(۶) تلفن‌های رومیزی و همراه	لوازم مخابراتی
(۷) تردمیل	وسایل ورزشی
(۸) دستگاه تست قند خون (گلوکومتر)	وسایل پزشکی
(۹) دستگاه پرفراژ برقی	ماشین‌های اداری
(۱۰) آمپلی‌فایر و میکروفون	لوازم الکترونیکی
(۱۱) ماشین لباسشویی و ظرفشویی	لوازم خانگی و آشپزخانه
(۱۲) دمبل، وزنه و هالتر	وسایل ورزشی
(۱۳) برانکار	وسایل پزشکی
(۱۴) بخاری برقی و گازی	لوازم خانگی و آشپزخانه
(۱۵) فرش‌های دست‌باف و ماشینی	مبلمان اداری و خانگی
(۱۶) آب‌سردکن و یخ‌ساز	لوازم خانگی و آشپزخانه
(۱۷) قاب‌های نفیس و باارزش	مبلمان اداری و خانگی
(۱۸) فشارسنج، گوشی و دماسنج طبی	وسایل پزشکی

شرکت «دلتا» با توجه به مخارج بالای هزینه‌ی برق مصرفی کارخانه جهت خرید و نصب یک دستگاه ژنراتور تولید برق و چند دستگاه کولر کم مصرف اقدام کرده است. حسابدار جدید شرکت با مراجعه به اسناد قبلی دریافته است که شرکت به رغم داشتن تأسیسات، حسابی تحت این عنوان ندارد. بررسی کنید دلیل این امر چیست و هر یک از خریدهای جدید در چه حسابی ثبت می‌شوند و چرا؟

دلیل نبود حساب تأسیسات

تفکیک تأسیسات از ساختمان به دلیل ماهیت آن‌ها دشوار است؛ تأسیسات موجود در سازه‌ی ساختمان‌های خریداری شده در بهای تمام شده‌ی همان ساختمان منظور می‌شود. به همین دلیل شرکت حساب جداگانه‌ای برای تأسیسات باز نکرده بود.

ثبت خریدهای جدید

ژنراتور تولید برق از دستگاه‌های مولد برق است که خدمات جنبی فعالیت شرکت را تأمین می‌کند؛ بنابراین در حساب «تأسیسات» ثبت می‌شود. کولرهایی که برای سرمایش کارخانه و به صورت ثابت نصب می‌شوند نیز دستگاه‌های سرمایش‌اند و در «تأسیسات» ثبت می‌گردند؛ ولی کولرهای قابل جابه‌جایی که برای فضای اداری خریداری می‌شوند، تجهیزات سرمایشی‌اند و در «اثاثه و منصوبات» ثبت می‌شوند. چون خرید جدید مبلغ و اهمیت قابل توجهی دارد، بهتر است شرکت اکنون حساب مستقل تأسیسات را باز کند.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

چند نمونه اموالی را که می‌توانند در این گروه (معادن و منابع طبیعی) طبقه‌بندی شوند نام ببرید.

- معادن زغال سنگ، سنگ آهن، مس و طلا
- چاه‌های نفت و گاز
- معادن شن و ماسه، نمک و سنگ ساختمانی
- جنگل‌ها و مراتع
- ذخایر آب‌های زیرزمینی که امتیاز بهره‌برداری از آن‌ها خریداری شده است

از بین کلمات زیر، کلمه‌های مناسب را در جاهای خالی قرار دهید.

«موجودی، زیان ناشی از تخریب، ضروری، غیرضروری، جاری، آتی، بهای تمام شده، درآمد، هزینه، نامشهود، ثابت مشهود»

الف) قطعات یدکی و ابزار تعمیراتی معمولاً به عنوان ..... محسوب و در زمان مصرف به عنوان ..... شناسایی می شوند.

ب) مخارجی که بابت بیمه‌ی حوادث در خلال دوره‌ی احداث بنای جدید پرداخت می شود به عنوان بخشی از ..... ساختمان جدید، ثبت می شود، زیرا جزء مخارج ..... و عادی بنای جدید است.

ج) قطعات عمده‌ی آماده‌ی جایگزینی، در صورتی که انتظار می رود بیش از یک دوره‌ی مالی مورد استفاده‌ی واحد تجاری واقع شود، به عنوان دارایی ..... طبقه بندی می گردد.

د) مخارج تخریب ساختمان قدیمی متعلق به واحد تجاری به منظور احداث بنای جدید به عنوان ..... ساختمان، ثبت می شود، زیرا این گونه مخارج مربوط به ساختمان قدیمی است.

هـ) مخارجی که انتظار می رود منافع آن ها تنها عاید دوره‌ی مالی جاری شود، جزء هزینه های دوره‌ی ..... محسوب و از ..... همان دوره کسر می شوند، مانند هزینه‌ی تعمیر و نگهداشت ماشین آلات.

و) دارایی های ..... عموماً کاربرد جایگزین ندارند و نمی توان آن ها را به اجزای کوچک تر برای فروش تقسیم کرد.

بند	جای خالی اول	جای خالی دوم
الف	موجودی	هزینه
ب	بهای تمام شده	ضروری
ج	ثابت مشهود	—
د	زیان ناشی از تخریب	—
هـ	جاری	درآمد
و	نامشهود	—

کلمات «غیرضروری» و «آتی» در پاسخ ها به کار نمی روند.

کار عملی ۵

صفحه ۶۶

۴۸

مشخص کنید هر یک از موارد زیر مربوط به بهای تمام شده‌ی کدام حساب دارایی است؟

- ۱) کارمزد دلالی زمین (۲) هزینه‌ی خرید تانکر (۳) حق ثبت زمین (۴) نرده کشی (۵) آسفالت محوطه (۶)
- پیاپاده‌سازی (۷) احداث پارکینگ (۸) هزینه‌ی انتقال سند مالکیت ساختمان (۹) هزینه‌ی خاک برداری (۱۰)
- هزینه‌ی بیمه در طول دوره‌ی ساخت (۱۱) هزینه‌ی بارگیری ماشین آلات (۱۲) عوارض و حقوق گمرکی ماشین آلات
- (۱۳) پرداخت جریمه به علت تأخیر در پرداخت گمرکی (۱۴) پرده و کرکره (۱۵) دیوارکشی دور زمین (۱۶)
- منظره سازی (۱۷) ایجاد فضای سبز (۱۸) آلاچیق (۱۹) لوله کشی داخل ساختمان (۲۰) کمد دیواری

۲۱) خرید زمین برای توسعه‌ی آینده‌ی کارخانه (۲۲) کابینت (۲۳) پارتیشن (۲۴) قفسه‌بندی (۲۵) کتابخانه‌ی دیواری (۲۶) پرچین (۲۷) آب‌پاش‌ها (۲۸) هزینه‌ی حفر چاه (۲۹) هزینه‌ی نصب ماشین‌آلات (۳۰) مونتاژ و سائپ نقلیه (۳۱) کولر گازی (۳۲) سیستم سرمایشی و گرمایشی (۳۳) بازسازی محل نصب ماشین‌آلات (۳۴) هزینه‌ی تبلیغات (۳۵) هزینه‌ی حمل‌ونقل اولیه‌ی وسایط نقلیه (۳۶) هزینه‌ی تخریب ساختمان قدیمی (۳۷) فایل کشویی (۳۸) مالیات مستغلات زمین (۳۹) هزینه‌ی خرید موتورسیکلت (۴۰) پروانه‌ی ساخت ساختمان (۴۱) هزینه‌ی خرید بیل مکانیکی (۴۲) سیستم اطفای حریق (۴۳) هزینه‌ی نقشه‌کشی ساختمان (۴۴) سردخانه (۴۵) تراکتور و بولدوزر (۴۶) کتابخانه‌ی قابل جابه‌جایی (۴۷) میز و صندلی (۴۸) زمینی که به قصد فروش کنارگذاری شده (۴۹) بازسازی و مرمت ماشین‌آلات (۵۰) حق‌الزحمه‌ی مهندسان نصب ماشین‌آلات

شماره‌ی موارد	حساب
۱، ۳، ۹، ۳۶ (در صورتی که ساختمان برای تخریب خریداری شده باشد)	۱) زمین
۴، ۵، ۶، ۷، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۶، ۲۷، ۲۸	۲) مستحقات در زمین
۸، ۱۰، ۱۹، ۲۰، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۴۰، ۴۳	۳) ساختمان
۱۴، ۳۱، ۳۷، ۴۶، ۴۷	۴) اثاثه و منصوبات
۱۱، ۱۲، ۲۹، ۳۳، ۴۱، ۴۵، ۴۹، ۵۰	۵) ماشین‌آلات
۳۲، ۴۲، ۴۴	۶) تأسیسات
۲۱	۷) سایر دارایی‌ها
— (موردی ندارد)	۸) منابع و معادن
۲، ۳۰، ۳۵، ۳۹	۹) وسایط نقلیه
۱۳ (هزینه‌ی دوره: مخارج غیرعادی)، ۳۴ (هزینه‌ی دوره)، ۳۸ (هزینه‌ی دوره)، ۴۸ (دارایی‌های نگهداری شده برای فروش)	۱۰) سایر حساب‌ها

توضیح: تانکر در اینجا خودروی حمل مایعات فرض شده است؛ آلاچیق به دلیل ساختمان تلقی نشدن در محوطه (مستحقات) قرار می‌گیرد؛ کمد دیواری، کابینت، پارتیشن، قفسه‌بندی و کتابخانه‌ی دیواری چون در بنا نصب می‌شوند به بهای ساختمان اضافه می‌گردند؛ خاک‌برداری مربوط به آماده‌سازی زمین فرض شده است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

برای محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی دارایی‌هایی که در جداول زیر ارائه شده‌اند، کدامیک از جاهای خالی را با چه مبلغی می‌توان تکمیل نمود؟

زمین: خرید نقدی ۲۹,۰۰۰,۰۰۰؛ هزینه‌ی انتقال سند ۱,۰۰۰,۰۰۰؛ کارمزد دلالی ۵۰۰,۰۰۰؛ دیوارکشی دور زمین ...؛ مالیات غیرقابل استرداد ...؛ هزینه‌ی حفر چاه ...؛ بهای تمام‌شده‌ی زمین ۳۰,۸۰۰,۰۰۰

ساختمان: خرید مصالح ۴۰,۰۰۰,۰۰۰؛ بیمه در طول دوره‌ی ساخت ۱,۰۰۰,۰۰۰؛ دستمزد عوامل ساخت ۵۲,۱۰۰,۰۰۰؛ نقشه‌کشی ...؛ ایجاد فضای سبز ...؛ ایجاد پارکینگ ...؛ بهای تمام‌شده‌ی ساختمان ۵۲,۱۰۰,۰۰۰

ماشین‌آلات: خرید نقدی ۱۸,۰۰۰,۰۰۰؛ عوارض و گمرک ۱,۰۰۰,۰۰۰؛ جریمه‌ی تأخیر در پرداخت حقوق گمرکی ...؛ بارگیری ۷۰۰,۰۰۰؛ بازسازی محل نصب ۳۰۰,۰۰۰؛ تعمیر قطعات آسیب‌دیده در حمل ...؛ حق‌الزحمه‌ی متصدیان نصب ...؛ بهای تمام‌شده‌ی ماشین‌آلات ۲۱,۵۰۰,۰۰۰

حساب	جای خالی	مبلغ	توضیح
زمین	مالیات غیرقابل استرداد	300,000	$30,800,000 - (29,000,000 + 1,000,000 + 500,000)$
زمین	دیوارکشی و حفر چاه	قابل تکمیل نیست	جزء مستحقات‌اند، نه بهای زمین
ساختمان	نقشه‌کشی	1,100,000	$52,100,000 - (40,000,000 + 1,000,000 + 10,000,000)$
ساختمان	فضای سبز و پارکینگ	قابل تکمیل نیست	جزء مستحقات‌اند، نه بهای ساختمان
ماشین‌آلات	حق‌الزحمه‌ی متصدیان نصب	1,500,000	$21,500,000 - (18,000,000 + 1,000,000 + 300,000 + 700,000)$
ماشین‌آلات	جریمه‌ی تأخیر و تعمیر قطعات آسیب‌دیده	قابل تکمیل نیست	مخارج غیرعادی‌اند و جزء بهای تمام‌شده نیستند

شرکت «هویزه» اطلاعات زیر را در خصوص تحصیل بخشی از اموال در پاییز ۱۳۹۶ ارائه نموده است (مبالغ به ریال):

۱) خرید ساختمان فرسوده ۲۳۷۵,۰۰۰ (تخریب ساختمان قدیمی ۳۵۴,۵۰۰) عواید حاصل از فروش مصالح ۴۶,۲۵۰ طراحی و نقشه‌کشی جهت احداث ساختمان ۱۹,۰۷۵ (تسطیح و آماده‌سازی زمین ۷۵,۰۰۰)

۶) خرید ماشین‌آلات با شرط (ن/۶۰ - ۴/۱۰) - از تخفیف استفاده نشد (۷ ۲۷۲,۵۰۰) حمل و نقل ماشین‌آلات (۸ ۴,۳۶۰) جریمه‌ی رانندگی حمل ماشین‌آلات (۹ ۶۲۵) مواد و مصالح و دستمزد احداث ساختمان جدید (۱۰ ۹۲۵,۰۰۰) زیرسازی برای استقرار ماشین‌آلات (۱۲ ۹,۸۱۰) محوطه‌سازی، آسفالت، جدول‌بندی و ایجاد فضای سبز (۱۳ ۲,۵۰۰) کمک بلاعوض به نگهبان کارگاه موقت (۱۴ ۱,۲۵۰) بهره‌ی وام کوتاه‌مدت اخذشده جهت احداث ساختمان (۲۷,۲۵۰) مبالغ مربوط به ردیف‌های ۲، ۴، ۶، ۷ و ۱۱ همراه با مالیات بر ارزش افزوده (۹٪) می‌باشند. مطلوب است: تعیین بهای تمام‌شده‌ی اموال به تفکیک حساب‌های مورد استفاده.

ساختمان فرسوده برای تخریب و احداث ساختمان جدید خریداری شده است؛ بنابراین بهای آن و مخارج تخریب جزء بهای زمین است. مالیات ارزش افزوده‌ی پرداختی (قابل استرداد) به بهای دارایی اضافه نمی‌شود و اعتبار مالیاتی است.

محاسبه‌ی بهای تمام‌شده به ریال

بهای تمام‌شده	محاسبه	حساب
493,750	$75,000 + 6,250 - (50,000 = 1.09 \div 54,500) + 375,000$	زمین
969,750	$27,250 + 925,000 + (17,500 = 1.09 \div 19,075)$ (دوره‌ی ساخت)	ساختمان
378,000	$(250,000 = 1.09 \div 272,500) - ۴\%$ تخفیف نقدی 10,000 = 240,000؛ حمل 4,000 + زیرسازی 125,000 + نصب 9,000	ماشین‌آلات
2,500	محوطه‌سازی، آسفالت و فضای سبز	مستحقات در زمین
29,745	$810 + 360 + 22,500 + 1,575 + 4,500$	سایر حساب‌های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده
11,875	جریمه‌ی رانندگی 625 + کمک بلاعوض 1,250 + تخفیف نقدی استفاده‌نشده 10,000	هزینه‌های دوره
1,885,620	برابر جمع کل رخدادهای جدول	جمع

توضیح: بهای ماشین‌آلات به قیمت پس از کسر تخفیف نقدی (۴٪) ثبت می‌شود و چون خریدار از تخفیف استفاده نکرده، مبلغ آن (۱۰,۰۰۰) هزینه‌ی مالی است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

شرکت «شلمچه» - معاف از مالیات بر ارزش افزوده - به منظور افزایش تولید، یکی از ساختمان‌های قدیمی متعلق به واحد تجاری خود را برای احداث بنای جدید تخریب کرد؛ مخارج پرداخت شده به شرح زیر است:

(الف) تخریب ساختمان قدیمی ۲,۰۰۰,۰۰۰ (ب) احداث انبار لوازم و مصالح طی دوره‌ی احداث ۱,۲۰۰,۰۰۰ (ج) هزینه‌ی بیمه‌ی حوادث طی دوره‌ی احداث ۵۰۰,۰۰۰ (د) نقشه‌کشی ۴۰۰,۰۰۰ (ه) اخذ پروانه‌ی ساختمان جدید ۱,۱۵۰,۰۰۰

(و) ایجاد فضای سبز اطراف ساختمان ۲۰۰,۰۰۰ (ز) آسفالت حیاط ساختمان ۳۵۰,۰۰۰ (ح) لوله‌کشی و سیم‌کشی داخل ساختمان ۱,۳۵۰,۰۰۰ (ط) احداث پارکینگ ۱,۸۰۰,۰۰۰ (ی) نرده‌کشی دور ساختمان ۹۵۰,۰۰۰ (ک) مصالح به‌کاررفته در ساختمان ۸,۵۰۰,۰۰۰

مطلوب است: (الف) محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی دارایی‌ها (ب) ثبت حسابداری رویداد فوق در دفتر روزنامه

(الف) بهای تمام‌شده‌ی دارایی‌ها (ریال)

مبلغ	اقدام	حساب
13,100,000	انبار موقت ۱,۲۰۰,۰۰۰ + بیمه‌ی حوادث ۵۰۰,۰۰۰ + نقشه‌کشی ۴۰۰,۰۰۰ + پروانه ۱,۱۵۰,۰۰۰ + لوله‌کشی و سیم‌کشی ۱,۳۵۰,۰۰۰ + مصالح ۸,۵۰۰,۰۰۰	ساختمان
3,300,000	فضای سبز ۲۰۰,۰۰۰ + آسفالت ۳۵۰,۰۰۰ + پارکینگ ۱,۸۰۰,۰۰۰ + نرده‌کشی ۹۵۰,۰۰۰	مستحقات در زمین
2,000,000	تخریب ساختمان قدیمی متعلق به شرکت	زیان ناشی از تخریب (هزینه)
18,400,000		جمع پرداخت‌ها

(ب) سند حسابداری (پرداخت از حساب بانکی)

بستانکار (ریال)	بدهکار (ریال)	شرح حساب
	13,100,000	ساختمان
	3,300,000	مستحقات در زمین
	2,000,000	زیان ناشی از تخریب ساختمان
18,400,000		موجودی نقد - بانک
18,400,000	18,400,000	جمع

مخارج مستحدثات موقتی (انبار لوازم و مصالح) و بیمه‌ی حوادث در دوره‌ی احداث جزء بهای ساختمان‌اند؛
مخارج تخریب ساختمان قدیمی خود شرکت به زمین یا ساختمان منتقل نمی‌شود و زیان دوره است.

کار عملی ۹

صفحه ۷۰

۵۲

شرکت بازرگانی «خلیج فارس» به ساخت مجتمع فروشگاهی جدیدی در اتوبان شهید چمران اقدام نموده است. اطلاعات مربوط به ساخت این مجتمع به شرح زیر است (از مالیات بر ارزش افزوده صرف نظر شده است):

۹۶/۴/۵- خرید ساختمانی فرسوده و غیرقابل استفاده به ارزش ۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از طریق حواله‌ی پایا.
۹۶/۴/۲۰- تخریب ساختمان قدیمی با پرداخت نقدی ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال. ۹۶/۴/۲۷- فروش نقدی مصالح به جای مانده از تخریب به بهای ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال. ۹۶/۴/۲۹- پرداخت ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت تسطیح و خاک برداری زمین. ۹۶/۵/۵- تهیه نقشه‌ی ساختمانی با پرداخت ۵,۶۵۰,۰۰۰ ریال. ۹۶/۵/۲۹- کسب مجوز ساخت و تمديد و اصلاح پروانه‌ی ساختمان با پرداخت ۷,۵۰۰,۰۰۰ ریال.
۹۶/۶/۱- صدور چک برای ایجاد تنخواه به نام آقای زاهدی - کارپرداز شرکت - به مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال تا پرداخت‌های نقدی کمتر از این مبلغ مستقیماً توسط تنخواه‌دار انجام شود. طبق توافق، گزارش پرداخت‌های تنخواه در پایان هر ماه دریافت و پس از بررسی و تأیید، چک مربوط به تأمین وجه در همان روز صادر می‌شود و اسناد حسابداری به روش تنخواه متغیر صادر می‌گردد.
۹۶/۶/۳۰- پرداخت ۳,۰۰۰,۰۰۰ بابت گودبرداری، ۲,۵۵۰,۰۰۰ بابت خرید و نصب نرده برای ایمن‌سازی گود و ۵,۰۰۰,۰۰۰ خرید وسایل و ابزارآلات مصرفی. ۹۶/۷/۳۰- پرداخت ۵,۰۰۰,۰۰۰ بابت خرید امتیاز آب و ۳,۰۰۰,۰۰۰ بابت انشعاب فاضلاب، ۸,۰۰۰,۰۰۰ مصالح ساختمانی، ۹,۰۰۰,۰۰۰ دستمزد کارگران و ۲,۵۰۰,۰۰۰ دستمزد مهندسین مشاور.
۹۶/۸/۱۱- صدور ۴ فقره چک ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ ریالی بابت خرید بخش عمده‌ای از مصالح ساختمانی (تاریخ اولین چک روز خرید و بقیه به فاصله‌ی یک ماه). ۹۶/۸/۳۰- پرداخت ۶,۰۰۰,۰۰۰ بابت امتیاز برق و نصب کنتور، ۷,۰۰۰,۰۰۰ مصالح، ۸,۰۰۰,۰۰۰ دستمزد کارگران و ۴,۰۰۰,۰۰۰ لوله و اتصالات.
۹۶/۹/۳۰- پرداخت ۷,۵۰۰,۰۰۰ مصالح، ۵,۸۵۰,۰۰۰ دستمزد کارگران، ۴,۶۵۰,۰۰۰ ساخت و نصب در و پنجره، ۸,۵۰۰,۰۰۰ شیرآلات و تجهیزات برقی و ۱,۱۵۰,۰۰۰ تعویض بخشی از لوله‌کشی آسیب دیده ناشی از تقصیر کارگران که به حساب آن‌ها منظور شد. ۹۶/۱۰/۳۰- پرداخت ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ بابت خرید و نصب تأسیسات حرارتی و بروندی قابل انتقال، ۵,۵۰۰,۰۰۰ مصالح و ۷,۳۵۰,۰۰۰ دستمزد کارگران پس از کسر خسارت ماه قبل.
۹۶/۱۱/۳۰- پرداخت ۲,۱۰۰,۰۰۰ تجهیزات روشنایی، ۲,۵۵۰,۰۰۰ نظیف و تخلیه‌ی نخاله، ۶,۳۵۰,۰۰۰ دستمزد کارگران و ۳,۵۰۰,۰۰۰ خرید هدایای روز افتتاح؛ با منظور نمودن وجه نقد باقیمانده نزد کارپرداز به حساب ایشان، حساب تنخواه‌گردان بسته شد. ۹۶/۱۲/۱۹- افتتاح و بهره‌برداری از مجتمع با پرداخت نقدی ۲,۴۵۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه‌ی پذیرایی از شرکت‌کنندگان در مراسم افتتاح و اعطای هدایا.

مطلوب است: صدور سند حسابداری رخدادهای فوق و تنظیم حساب دارایی در جریان ساخت در دفتر کل

مبنای طبقه‌بندی: زمین = بهای خرید ساختمان فرسوده + تخریب - فروش مصالح + تسطیح = ۱۳۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال. مخارج ساخت در «دارایی در جریان ساخت» جمع و در زمان بهره‌برداری به «ساختمان» منتقل می‌شود. امتیاز آب، فاضلاب و برق «حق امتیاز» (دارایی نامشهود)؛ تأسیسات حرارتی و برودتی قابل انتقال «اثاثه و منصوبات»؛ مخارج تعویض لوله‌ی تقصیر کارگران دریافتنی از کارگران؛ هدایا و پذیرایی افتتاح، هزینه‌ی دوره است. در روش تنخواه متغیر، با دریافت اسناد، تنخواه‌گردان بستانکار و با صدور چک تأمین وجه، تنخواه‌گردان بدهکار می‌شود (مبالغ به ریال).

اسناد حسابداری

تاریخ و شرح حساب	بدهکار	بستانکار
۹۶/۴/۵ - زمین	130,000,000	
موجودی نقد - بانک		130,000,000
۹۶/۴/۲۰ - زمین	4,000,000	
موجودی نقد - بانک		4,000,000
۹۶/۴/۲۷ - موجودی نقد - بانک	1,500,000	
زمین		1,500,000
۹۶/۴/۲۹ - زمین	2,000,000	
موجودی نقد - بانک		2,000,000
۹۶/۵/۵ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	5,650,000	
موجودی نقد - بانک		5,650,000
۹۶/۵/۲۹ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	7,500,000	
موجودی نقد - بانک		7,500,000
۹۶/۶/۱ - تنخواه گردان (آقای زاهدی)	30,000,000	
موجودی نقد - بانک		30,000,000
۹۶/۶/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	10,550,000	
تنخواه گردان		10,550,000
(همان روز) تنخواه گردان	10,550,000	
موجودی نقد - بانک		10,550,000
۹۶/۷/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	19,500,000	
حق امتیازها (آب و فاضلاب)	8,000,000	
تنخواه گردان		27,500,000
(همان روز) تنخواه گردان	27,500,000	
موجودی نقد - بانک		27,500,000
۹۶/۸/۱۱ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	90,000,000	
اسناد پرداختنی (۴ چک ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ ریالی)		90,000,000
۹۶/۸/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	19,000,000	

	6,000,000	حق امتیازها (برق و کنتور)
25,000,000		تنخواه گردان
	25,000,000	(همان روز) تنخواه گردان
25,000,000		موجودی نقد - بانک
	26,500,000	۹۶/۹/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان
	1,150,000	سایر حساب های دریافتنی - کارگران
27,650,000		تنخواه گردان
	27,650,000	(همان روز) تنخواه گردان
27,650,000		موجودی نقد - بانک
	14,000,000	۹۶/۱۰/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان
	12,500,000	اثاثه و منصوبات (تأسیسات قابل انتقال)
1,150,000		سایر حساب های دریافتنی - کارگران
25,350,000		تنخواه گردان
	25,350,000	(همان روز) تنخواه گردان
25,350,000		موجودی نقد - بانک
	11,000,000	۹۶/۱۱/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان
	3,500,000	هزینه های هدایای افتتاح
14,500,000		تنخواه گردان
	15,500,000	(همان روز) سایر حساب های دریافتنی - آقای زاهدی (کارپرداز)
15,500,000		تنخواه گردان (بستن حساب)
	203,700,000	۹۶/۱۲/۱۹ - ساختمان
203,700,000		دارایی در جریان ساخت - ساختمان
	2,450,000	(همان روز) هزینه پذیرایی افتتاح
2,450,000		موجودی نقد - بانک

هر یک از چهار چک ۲۲,۵۰۰,۰۰۰ ریالی در سررسید خود (۹۶/۸/۱۱، ۹۶/۹/۱۱، ۹۶/۱۰/۱۱ و ۹۶/۱۱/۱۱) با ثبت «اسناد پرداختنی بدهکار، موجودی نقد - بانک بستانکار» تسویه می شود.

حساب دفتر کل: دارایی در جریان ساخت - ساختمان

تاریخ و شرح	بدهکار	بستانکار	مانده (بدهکار)
۹۶/۵/۵ نقشه‌ی ساختمانی	5,650,000		5,650,000
۹۶/۵/۲۹ مجوز ساخت	7,500,000		13,150,000
۹۶/۶/۳۰ مخارج تنخواه	10,550,000		23,700,000
۹۶/۷/۳۰ مخارج تنخواه	19,500,000		43,200,000
۹۶/۸/۱۱ مصالح (چک‌ها)	90,000,000		133,200,000
۹۶/۸/۳۰ مخارج تنخواه	19,000,000		152,200,000
۹۶/۹/۳۰ مخارج تنخواه	26,500,000		178,700,000
۹۶/۱۰/۳۰ مخارج تنخواه	14,000,000		192,700,000
۹۶/۱۱/۳۰ مخارج تنخواه	11,000,000		203,700,000
۹۶/۱۲/۱۹ انتقال به ساختمان		203,700,000	0

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

فعالیت

صفحه ۷۳

۵۳

آیا می‌توانید دارایی یا خدماتی را نام ببرید که در کشورمان امکان ایجاد بیمه برای آن‌ها وجود نداشته باشد؟

بیمه فقط برای خطرهای احتمالی و ناخواسته و برای منافع قانونی و قابل ارزیابی پذیرفته می‌شود. بنابراین معمولاً این موارد قابل بیمه نیستند:

- اموال و کالاهای غیرقانونی یا قاچاق
- خطرهایی که وقوعشان قطعی یا عمدی است، مانند فرسودگی عادی و خسارت عمدی بیمه‌گذار
- زیان ناشی از نوسان قیمت بازار یا نرخ ارز و عدم موفقیت تجاری
- اشیایی که ارزش آن‌ها قابل برآورد و اثبات نیست

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

چند نمونه از فواید فردی و اجتماعی بیمه را نام ببرید.

فواید فردی

- ایجاد آرامش و امنیت خاطر
- جبران خسارت‌های ناگهانی و جلوگیری از ورشکستگی
- حمایت از خانواده در حوادث، ازکارافتادگی و فوت
- امکان پس‌انداز و گرفتن وام با پشتوانه‌ی بیمه

فواید اجتماعی

- توزیع ریسک و تقسیم زیان میان اعضای جامعه
- جمع‌بندی سرمایه‌ی کوچک و تبدیل آن به سرمایه‌گذاری و رونق اقتصاد
- ایجاد اشتغال و کاهش بار مالی دولت
- افزایش اطمینان سرمایه‌گذاران و گسترش فعالیت‌های اقتصادی

آیا در ایجاد انواع بیمه جهت دارایی‌های شرکت، اجباری وجود دارد؟ دلیل آن چیست؟

بله، در برخی موارد؛ مانند بیمه‌ی شخص ثالث و بیمه‌ی حوادث راننده‌ی خودروها که طبق قانون برای همه‌ی دارندگان وسایل نقلیه اجباری است. دلیل آن حمایت از زیان‌دیدگان حوادث و تضمین جبران خسارت جانی و مالی آنان است. سایر بیمه‌های اموال مانند بیمه‌ی بدنه و آتش‌سوزی اختیاری‌اند، اما شرکت‌ها برای حفاظت از دارایی‌ها در برابر خطرهای (و گاهی شرط قراردادهای و وام‌ها) آن‌ها را تهیه می‌کنند.

اگر بیمه‌نامه‌ی فوق (۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال پیش‌پرداخت بیمه) مربوط به بیمه‌ی شخص ثالث اتومبیل متعلق به شرکت باشد که در تاریخ ۹۵/۳/۳۱ خریداری شده باشد، ثبت‌های مربوط را انجام دهید. (عوارض و مالیات بر ارزش افزوده ۹٪)

سند ۹۵/۳/۳۱ - بابت خرید بیمه‌نامه‌ی اموال

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه	20,000,000	
سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	1,800,000	
موجودی نقد - بانک		21,800,000
جمع	21,800,000	21,800,000

سند ۹۵/۱۲/۳۰ - بابت شناسایی هزینه ی بیمه در پایان سال

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه های اداری - هزینه ی حق بیمه	15,000,000	
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه		15,000,000
جمع	15,000,000	15,000,000

بیمه از ابتدای ماه بعد (۹۵/۴/۱) شروع می شود؛ تا پایان سال ۹ ماه (تیر تا اسفند) مصرف شده است:
 $۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۹ \div ۱۲ = ۱۵,۰۰۰,۰۰۰$ ریال.

کار عملی ۱۰

صفحه ۷۹

۵۷

شرکت «قصر شیرین» در ابتدای سال مالی ۱۳۹۶ افتتاح شد. این شرکت پس از خرید و تحصیل هر قلم از دارایی های ثابت، نسبت به عقد قرارداد بیمه ی یک ساله با شرکت بیمه ی «ایران» اقدام نموده است. حق بیمه و تاریخ عقد قرارداد: ساختمان ۷,۲۰۰,۰۰۰ (۱۳۹۶/۲/۱)، ماشین آلات ۴,۸۰۰,۰۰۰ (۱۳۹۶/۶/۱)، تأسیسات ۳,۶۰۰,۰۰۰ (۱۳۹۶/۴/۳۱)، وسایط نقلیه ۱,۸۰۰,۰۰۰ (۱۳۹۶/۱۰/۱)، اثاثه و منصوبات ۱,۲۰۰,۰۰۰ (۱۳۹۶/۱۱/۳۰)؛ جمع ۱۸,۶۰۰,۰۰۰ ریال. به تمامی مبالغ ۹٪ عوارض و مالیات بر ارزش افزوده اضافه می شود. مطلوب است: تنظیم اسناد حسابداری مربوط به انعقاد قرارداد بیمه در طی سال و منظور نمودن هزینه ی بیمه در پایان سال

اسناد خرید بیمه نامه ها (بدهکار: پیش پرداخت بیمه و مالیات؛ بستانکار: موجودی نقد - بانک)

تاریخ	پیش پرداخت بیمه	مالیات ۹٪ (دریافتنی)	موجودی نقد - بانک
۱۳۹۶/۲/۱ (ساختمان)	7,200,000	648,000	7,848,000
۱۳۹۶/۴/۳۱ (تأسیسات)	3,600,000	324,000	3,924,000
۱۳۹۶/۶/۱ (ماشین آلات)	4,800,000	432,000	5,232,000
۱۳۹۶/۱۰/۱ (وسایط نقلیه)	1,800,000	162,000	1,962,000
۱۳۹۶/۱۱/۳۰ (اثاثه و منصوبات)	1,200,000	108,000	1,308,000
جمع	18,600,000	1,674,000	20,274,000

محاسبه‌ی هزینه‌ی بیمه‌ی سال ۱۳۹۶ (از ابتدای ماه بعد از عقد)

دارایی	ماه‌های سپری شده	محاسبه	هزینه
ساختمان	۱۱ (اردیبهشت تا اسفند)	$12 \div 11 \times 7,200,000$	6,600,000
تأسیسات	۸ (مرداد تا اسفند)	$12 \div 8 \times 3,600,000$	2,400,000
ماشین آلات	۷ (شهریور تا اسفند)	$12 \div 7 \times 4,800,000$	2,800,000
وسایط نقلیه	۳ (دی تا اسفند)	$12 \div 3 \times 1,800,000$	450,000
اثاثه و منصوبات	۱ (اسفند)	$12 \div 1 \times 1,200,000$	100,000
جمع			12,350,000

سند ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ - بابت شناسایی هزینه‌ی بیمه در پایان سال

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
هزینه‌های اداری - هزینه‌ی حق بیمه	12,350,000	
پیش پرداخت‌ها - پیش پرداخت بیمه		12,350,000
جمع	12,350,000	12,350,000

مانده‌ی پیش پرداخت بیمه در پایان سال: $۱۸,۶۰۰,۰۰۰ - ۱۲,۳۵۰,۰۰۰ = ۶,۲۵۰,۰۰۰$ ریال.

کار عملی ۱۱

صفحه ۷۹

۵۸

شرکت «طبس» یک باب خانه‌ی کلنگی را در ابتدای تیرماه سال ۱۳۹۶ با پرداخت مبلغ ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نقداً خریداری نمود و بابت مخارج محضری ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ پرداخت نمود. سایر رخدادهای مرتبط با ساخت بنا به شرح زیر است:

۹۶/۵/۱- دریافت مجوز ساخت بنا از شهرداری ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰. ۹۶/۵/۵- مخارج تخریب ساختمان کهنه
 ۹۶/۵/۶. ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰- دریافت وجه فروش حاصل از مصالح به جای مانده ۵۰,۰۰۰,۰۰۰. ۹۶/۹/۳۰- مخارج تا
 پایان عملیات احداث ساختمان (دفتر تجاری) ۷۶۳,۰۰۰,۰۰۰. ۹۶/۱۰/۱- پرداخت بابت بیمه ی یک ساله ی
 ساختمان مؤسسه ۳,۶۰۰,۰۰۰.
 مطلوب است: تنظیم سند حسابداری رخدادهای فوق تا پایان سال ۱۳۹۶ (بدون در نظر گرفتن مالیات بر
 ارزش افزوده)

اسناد حسابداری (مبالغ به ریال)

تاریخ و شرح حساب	بدهکار	بستانکار
۹۶/۴/۱ - زمین (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۰,۰۰۰,۰۰۰)	260,000,000	
موجودی نقد - بانک		260,000,000
۹۶/۵/۱ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان (مجوز ساخت)	190,000,000	
موجودی نقد - بانک		190,000,000
۹۶/۵/۵ - زمین (مخارج تخریب)	120,000,000	
موجودی نقد - بانک		120,000,000
۹۶/۵/۶ - موجودی نقد - بانک	50,000,000	
زمین (فروش مصالح تخریب)		50,000,000
۹۶/۹/۳۰ - دارایی در جریان ساخت - ساختمان	763,000,000	
موجودی نقد - بانک		763,000,000
۹۶/۹/۳۰ - ساختمان	953,000,000	
دارایی در جریان ساخت - ساختمان (انتقال پس از اتمام)		953,000,000
۹۶/۱۰/۱ - پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه	3,600,000	
موجودی نقد - بانک		3,600,000
۹۶/۱۲/۲۹ - هزینه های اداری - هزینه ی حق بیمه (۳,۶۰۰,۰۰۰ × ۳ ÷ ۱۲)	900,000	
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه		900,000

بهای زمین: ۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال. بهای ساختمان: ۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰ +
 ۷۶۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۹۵۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال. بیمه پس از بهره برداری از بهای ساختمان نیست و هزینه ی دوره است.

شرکت «سوسنگرد» که مؤدی مالیات بر ارزش افزوده نیست، در سال ۱۳۹۵ قطعه زمینی را که در آن یک ساختمان قدیمی وجود داشت خریداری کرد. شرکت ساختمان قدیمی را تخریب و زمین را خاکبرداری و ساختمان جدیدی روی آن احداث کرد؛ ساختمان جدید همان سال تکمیل و آماده بهره‌برداری شد. سایر اطلاعات (ریال):

(الف) خرید نقدی زمین ۹۵/۳/۹: ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ (ب) هزینه انتقال سند زمین ۵۰۰,۰۰۰ (ج) کارمزد دلالی ۱۵۰,۰۰۰ (د) هزینه تخریب و خاکبرداری ساختمان ۱,۴۰۰,۰۰۰ (هـ) فروش مواد و مصالح باقی مانده ۸۰۰,۰۰۰ (و) هزینه گودبرداری ۵۰۰,۰۰۰ (ز) نرده‌کشی دور زمین ۴۰۰,۰۰۰ (ح) بیمه حوادث ساختمان در طول دوره ساخت ۳۰۰,۰۰۰ (ط) مخارج احداث بنای جدید ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ (ی) هزینه پذیرایی کارکنان به مناسبت ورود به ساختمان جدید ۱۱۰,۰۰۰ (ک) بیمه یک‌ساله ساختمان پس از بهره‌برداری + مالیات ارزش افزوده (۹٪) ۳۹۲,۴۰۰

مطلوب است: الف) محاسبه بهای تمام‌شده زمین، مستحقات و ساختمان. ب) ثبت حسابداری رویداد فوق در دفتر روزنامه. ج) ثبت حسابداری شناسایی هزینه بیمه در پایان سال.

الف) بهای تمام‌شده (ریال)

بهای تمام‌شده	محاسبه	حساب
13,250,000	$800,000 - 1,400,000 + 150,000 + 500,000 + 12,000,000$	زمین
400,000	نرده‌کشی	مستحقات در زمین
18,300,000	گودبرداری 500,000 + بیمه حوادث دوره ساخت 300,000 + احداث 17,500,000	ساختمان

ب) اسناد دفتر روزنامه (همه پرداخت‌ها از حساب بانک)

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
زمین (خرید ۹۵/۳/۹)	12,000,000	
موجودی نقد - بانک		12,000,000
زمین (انتقال سند، دلالی، تخریب و خاک برداری)	2,050,000	
موجودی نقد - بانک		2,050,000
موجودی نقد - بانک (فروش مصالح)	800,000	
زمین		800,000
مستحقات در زمین	400,000	
موجودی نقد - بانک		400,000
دارایی در جریان ساخت - ساختمان	18,300,000	
موجودی نقد - بانک		18,300,000
ساختمان	18,300,000	
دارایی در جریان ساخت - ساختمان (انتقال پس از تکمیل)		18,300,000
هزینه پذیرایی کارکنان	110,000	
موجودی نقد - بانک		110,000
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه (شرکت مؤدی مالیات نیست؛ مالیات هم جزء بیمه است)	392,400	
موجودی نقد - بانک		392,400

(ج) سند پایان سال ۱۳۹۵ (بیمه از ۹۵/۱۰/۱؛ ۳ ماه)

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
هزینه های اداری - هزینه حق بیمه $(۳۹۲,۴۰۰ \times ۳ \div ۱۲)$	98,100	
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه		98,100

گودبرداری و بیمه ای حوادث دوره ی ساخت جزء بهای ساختمان اند؛ هزینه ی تخریب و خاک برداری ساختمان قدیمی (خریداری شده همراه زمین) پس از کسر فروش مصالح به زمین منظور می شود. بیمه ای پس از بهره برداری هزینه ی دوره است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

شرکت «ابوموسی» برای خرید ماشین‌آلاتی از شرکت «چابهار» مخارج زیر را انجام داده است:

الف) قیمت خرید - بعد از کسر تخفیف تجاری (۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ب) تخفیف تجاری ۳٪ (ج) شرط خرید ن/۶۰ - ۴/۱۰ (د) مخارج حمل و بیمه‌ی حمل دریایی (۳,۴۰۰,۰۰۰ هـ) مخارج تعمیر ناشی از آسیب دیدگی حمل (از بیمه خسارتی دریافت نشد) (۳۰۰,۰۰۰ و) مخارج زیرسازی (۲,۰۰۰,۰۰۰ ز) حق الزحمه‌ی مهندسان نصب (۱,۵۰۰,۰۰۰ ح) مواد مصرف‌شده برای تولید آزمایشی ماشین‌آلات (۹۰۰,۰۰۰ ط) بیمه‌ی یک‌ساله‌ی ماشین‌آلات پس از نصب (۴۸۰,۰۰۰ ی) حقوق متصدی ماشین‌آلات (حقوق ماه اول پس از راه‌اندازی) (۱,۱۰۰,۰۰۰ ک) هزینه‌ی تعمیرات پس از راه‌اندازی (۲۰۰,۰۰۰) به ردیف‌های «الف، د، ز، ح و ط» ۹٪ مالیات ارزش افزوده تعلق می‌گیرد.

مطلوب است: الف) محاسبه‌ی بهای تمام‌شده‌ی ماشین‌آلات. ب) ثبت حسابداری رویدادهای فوق در دفتر روزنامه.

الف) بهای تمام‌شده‌ی ماشین‌آلات (ریال)

شرح	مبلغ
قیمت خرید 30,000,000 - تخفیف نقدی ۴٪ (1,200,000)	28,800,000
حمل و بیمه‌ی حمل	3,400,000
زیرسازی	2,000,000
حق الزحمه‌ی مهندسان نصب	1,500,000
مواد مصرفی تولید آزمایشی	900,000
بهای تمام‌شده‌ی ماشین‌آلات	36,600,000

مالیات ۹٪ ردیف‌های الف، د، ز، ح و ط: $36,280,000 \times 9\% = 3,265,200$ ریال (اعتبار مالیاتی). تعمیر ناشی از آسیب حمل (غیرعادی)، حقوق متصدی و تعمیرات پس از راه‌اندازی هزینه‌ی دوره‌اند و بیمه‌ی پس از نصب پیش‌پرداخت بیمه است.

ب) سند حسابداری رویدادها

شرح حساب	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
ماشین آلات	36,600,000	
سایر حساب های دریافتنی - مالیات بر ارزش افزوده	3,265,200	
پیش پرداخت ها - پیش پرداخت بیمه	480,000	
هزینه ی تعمیر ناشی از آسیب دیدگی حمل	300,000	
هزینه ی حقوق	1,100,000	
هزینه ی تعمیرات	200,000	
سایر حساب های پرداختنی - چابهار (۲۸,۸۰۰,۰۰۰ + ۲,۷۰۰,۰۰۰ مالیات)		31,500,000
موجودی نقد - بانک		10,445,200
جمع	41,945,200	41,945,200

سند پرداخت بدهی به چابهار

شرح حساب	بدهکار	بستانکار
الف) پرداخت طی ۱۰ روز: سایر حساب های پرداختنی	31,500,000	
موجودی نقد - بانک		31,500,000
ب) پرداخت پس از ۱۰ روز: سایر حساب های پرداختنی	31,500,000	
هزینه ی مالی - تخفیف استفاده نشده	1,200,000	
موجودی نقد - بانک		32,700,000

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

توشه ای برای موفقیت

تفکر کنید

صفحه ۸۲

۶۱

طبق تعالیم قرآنی همه ی انسان ها در مقابل خداوند نسبت به اعمالی که انجام می دهند، مسئولیت پاسخ گویی و یا حساب دهی دارند. یک کمک حسابدار خرید اموال چگونه می تواند این مسئولیت را به جا آورد؟

- ثبت دقیق، صادقانه و به موقع هر خرید بر اساس اسناد معتبر و بدون دستکاری
- رعایت امانت داری در نگهداری اسناد و اموال شرکت
- تطبیق اسناد با آیین نامه ی معاملات و پرهیز از ثبت اسناد صوری یا ناقص
- پرهیز از رشوه و منفعت شخصی در خرید و انتخاب تأمین کننده

به نظر شما کمک حسابدار خرید اموال در برابر خدا، خویشتن، جامعه و محیط‌زیست چه مسئولیت‌هایی دارد؟

در برابر	مسئولیت
خدا	امانت‌داری، راست‌گویی و پرهیز از حرام و تضییع حقوق دیگران در ثبت و کنترل اموال
خویشتن	یادگیری مستمر، دقت و مهارت حرفه‌ای، حفظ آبرو و درست‌کاری
جامعه	حفظ منافع صاحبان سرمایه و بیت‌المال، پرداخت صحیح مالیات و رعایت قوانین، عدم همکاری در فساد
محیط‌زیست	خرید و ثبت اموال سازگار با محیط‌زیست و پرهیز از اسراف، کاهش مصرف کاغذ و بازیافت اموال اسقاط‌شده

